Au § 52

Dnr KS 0077/2016

Remiss, Handlingsprogram enligt Lag om skydd mot olyckor

Ärendebeskrivning

Räddningstjänsten Västerbergslagen har inkommit med remiss/samråd daterat den 23 februari 2016 gällande förslag till Handlingsprogram till skydd mot olyckor enligt Lag om skydd mot olyckor (LSO) för Ludvika och Ljusnarsbergs kommuner 2015-2018.

Eventuella synpunkter skall vara räddningstjänsten Västerbergslagen tillhanda senast den 1 april 2016.

Allmänna utskottets beslut

Allmänna utskottet beslutar uppdra åt kommunchef Bo Wallströmer att upprätta förslag till synpunkter samt att ärendet behandlas vid kommunstyrelsens sammanträde den 30 mars 2016.

_____

Expediering:
Kommunchef Bo Wallströmer

LUDVIKA KOMMUN

Räddningstjänsten Västerbergslagen 2016-02-23

Till berörda remissinstanser för möjlighet att lämna synpunkter

Remiss/samråd gällande Räddningstjänsten Västerbergslagens förslag till Handlingsprogram till skydd mot olyckor enligt "Lag (2003:778) skydd mot olyckor"

Kommunfullmäktige i Ludvika kommun samt kommunfullmäktige i Ljusnarsbergs kommun ska under våren fastställa handlingsprogram till skydd mot olyckor. Handlingsprogrammet har tre bilagor varav en, riskanalysen, ligger som ett separat dokument.

Syftet med handlingsprogram för skydd mot olyckor är att beskriva hur kommunerna avser att efterleva lagstiftningen inom området och utgöra ett levande politiskt styrdokument samt bistå den enskilda med information.

Inför ny mandatperiod ska kommunfullmäktige tillställas och anta handlingsprogram till skydd mot olyckor. Räddningstjänsten Västerbergslagen har varit behjälplig i utformningen och framtagandet av handlingsprogrammet.

OBS: Handlingsprogrammet tillsammans med bilagor skickas som bifogad fil i detta mejl. Remissvaren ska ha inkommit senast 2016-03-14.

Remissvar kan lämnas via e-post eller papper. Det är viktigt att det i svaret finns information om vilket dokument och vilken plats/rubrik/stycke som avses. Remissvaren skickas till Mårten Ribbing (marten.ribbing@ludvika.se). Vid frågor nås Mårten på 0240-863 31 (763 31) eller e-post.

Göran Haag
Tf. förvaltningschef

Telefon 0240-863 21 | Fax 0240-867 08 | raddningstjansten.vb@ludvika.se | Organisationsnr 212000-2270

Ludvika kommun, 771 82 Ludvika

Handlingsprogram enligt Lag om skydd mot olyckor

För Ludvika och Ljusnarsbergs kommuner, 2015-2018

REMISS 2

Dokumentnamn		Dokumenttyp	Omfattning
Handlingsprogram enligt Lag om skydd mot olyckor		Handlingsprogram	Räddningstjänsten Västerbergslagen 2015-2018
Dokumentägare [Skriv text här]	Dokumentansvarig [Skriv text här]	Publicering [Skriv text här]	
Författningsstöd Lag (2003:778) om skydd mot olyckor, Kommunallag (1991:900)			

Beslutad	Bör revideras senast	Beslutsinstans	Diarienummer
[Skriv datum här]	2018-12-31	[Skriv text här]	[Skriv text här]
Revideringar	Vad revideringen avsett		
[Skriv datum och §]	[Skriv text här]		

1 Inledning 3

1.1 Lag om skydd mot olyckor 3
1.1.1 Kommunal och statlig räddningstjänst 3
1.2 Mål 4
1.2.1 Nationella mål 4
1.2.2 Kommunala mål 4
1.3 Syftet med handlingsprogrammet 4

2 Riskanalys 5

2.1 Sammanfattning av riskanalys över händelser som kan föranleda räddningsinsats i Ludvika och Ljusnarsbergs kommun 5
2.2 Krav på förmåga 5

3 Förebyggande verksamhet 6

3.1 Insatsplanering 6
3.1.1 Objektskort 6
3.1.2 Insatsplan 6
3.2 Rapportering 6
3.2.1 Insatsutvärdering 6
3.2.2 Intern erfarenhetsspridning om sotbränder 7
3.2.3 Operativa beslut 7
3.2.4 Förelägganden/förbud och viten 7
3.2.5 Verksamhetsplan och måluppfyllnad 8
3.2.6 Handlingsprogram 8
3.3 Övning 8
3.3.1 Ledningsövningar 8
3.3.2 Objektsorientering/objektskännedom 9
3.3.3 Standardrutiner 9
3.3.4 Insats- och materielövningar 9
3.4 Utbildning 9
3.4.1 Intern sjukvårdsutbildning 9
3.4.2 Extern utbildning för kommunkoncernen 10
3.4.3 Extern utbildning för privata arbetsgivare 10
3.4.4 Nyrekrytering 10
3.5 Tillsyn/tillstånd 10
3.6 Skriftlig redogörelse 11
3.7 Information och rådgivning 11
3.7.1 Eldning utomhus 12
3.8 Rengöring och brandskyddskontroll 12
3.8.1 Egensotning 12
3.9 Samverkan 13
3.9.1 Samverkan inom och mellan Ludvika och Ljusnarsbergs kommuner 13
3.9.2 Stöd till andra myndigheter 13

4 Operativ räddningstjänst 14

4.1 Beskrivning av kommunens operativa verksamhet 14
4.1.1 Kommunens förmåga till räddningsinsats i fred och under höjd beredskap 14
4.1.2 Personella och materiella resurser i fred och under höjd beredskap 20
4.1.3 Minimistyrka vid förstärkning 24
4.1.4 Förmåga till räddningsinsats som kommunen avser skaffa sig 24
4.2 Ledning av räddningsinsats 25
4.2.1 Ledningsorganisation 25
4.3 Alarmering och kommunikation 27
4.3.1 Telebortfall 27
4.3.2 Viktigt meddelande till allmänheten - VMA 27
4.4 Samverkan och avtal 27
4.4.1 Landstinget 27
4.4.2 Bärhjälp/Lyfthjälp 28
4.4.3 Kemskydd 28
4.4.4 Ledning 28
4.4.5 Räddningsdykare 28
4.4.6 Höjdenhet 28
4.4.7 Försäkringsbranschens restvärderäddning AB 28
4.4.8 Frivillig resursgrupp (FRG) 28
4.5 Psykosocialt omhändertagande av insatspersonal efter genomförd räddningsinsats 28

5 Förkortningar och definitioner 29

Bilaga 1 30

Bilaga 2 31

Bilaga 3 32

Utkast

1 Inledning

Inom en kommun inträffar många oönskade händelser i form av olyckor. Kommunen har till uppgift att identifiera dessa möjliga händelser och analysera vilket behov av förmåga som föreligger för att både förebygga dessa och hantera dem när de väl inträffar.
Handlingsprogrammet är ett kommunalt styrdokument som beskriver detta arbete.

1.1 Lag om skydd mot olyckor

Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) innehåller bestämmelser om det ansvar som stat och kommun samt den enskilde har att vidta till skydd mot olyckor. I LSO anges övergripande nationella mål för verksamheten skydd mot olyckor.
LSO tydliggör också att kommunen i högre utsträckning än tidigare lagstiftning ska ta initiativ till en samordning av olycksförebyggande och skadebegränsande verksamhet såväl inom kommunen och inom kommunens områdesansvar. Kommunen ska dock inte ta över ett ansvar från någon annan myndighet, enskild person eller något annat organ. Samsynen ska ligga till grund för kommunens olycksförebyggande verksamhet.

1.1.1 Kommunal och statlig räddningstjänst

Räddningstjänsten Västerbergslagen ska bedriva kommunal räddningstjänst i enlighet med LSO. Med räddningstjänst avses, enligt 1 kap. § 2 LSO, de räddningsinsatser som staten eller kommunen skall svara för vid olyckor och överhängande fara för olyckor för att hindra och begränsa skador på människor eller egendom eller miljön, och där det är påkallat att samhället träder in.
Räddningsinsats ska genomföras endast om detta är motiverat med hänsyn till behovet av;

- ett snabbt ingripande,
- det hotade intressets vikt,
- kostnaderna för insatsen och,
- omständigheterna i övrigt.

LSO fastställer följande som statlig räddningstjänst. All annan räddningstjänst är ett kommunalt ansvar.

- Flygräddningstjänst.
- Räddningstjänst vid utsläpp av radioaktiva ämnen från kärnteknisk anläggning och sanering efter sådana utsläpp.
- Sjöräddningstjänst.
- Miljöräddningstjänst till, sjöss.
- Fjällräddningstjänst.
- Efterforskning av försvunna personer i andra fall.

REMISS

1.2 Mål

1.2.1 Nationella mål

Bestämmelserna i lagen om skydd mot olyckor (LSO) syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredställande och likvärdigt skydd mot olyckor (1 kap. §1 LSO). Ytterligare ett nationellt mål anges i 4 kap. 3§ LSO: Räddningstjänsten skall planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.

1.2.2 Kommunala mål

Utifrån de nationella målen har Räddningstjänsten Västerbergslagen formulerat säkerhetsmål som beskriver vad som ska uppnås avseende säkerheten i kommunen. Hur säkerhetsmålen ska uppfyllas beskrivs i prestationsmål.

1.2.2.1 Säkerhetsmål

Säkerhetsmål beskriver den enskildes nivå på skydd och säkerhet. Med enskild avses bland annat privatpersoner, företag och organisationer. I handlingsprogrammet har Räddningstjänsten Västerbergslagen valt att så långt som möjligt slå samman säkerhetsmålen för skadeförebyggande och skadeavhjälpande åtgärder till följd av det gemensamma uppdraget. Räddningstjänsten Västerbergslagens säkerhetsmål är följande:

1. *Räddningstjänsten ska arbeta för att minska risken för och konsekvenserna av bränder och andra olyckor för alla som bor, verkar eller vistas i kommunen.*
2. *Genom att i ett tidigt skede, och i alla samhällsgrupper, öka kunskapen och förståelsen om risker och orsakssamband kan medborgare medverka till att minska sårbarheten i kommunerna*
3. *För att ha högsta möjliga beredskap ska material, personalens kunskap och kompetens ständigt förbättras utifrån förändringar i insatsområdet*
4. *Räddningsinsatser ska planeras och genomföras i relation till eventuell skada, samt anpassas till den faktiska situationen*
5. *Genom aktiv samverkan inom och mellan kommunerna eftersträva ett likvärdigt skydd mot olyckor inom insatsområdet*

1.2.2.2 Prestationsmål

Prestationsmål beskriver vilka konkreta åtgärder och styrmedel kommunen planerar att använda för att uppnå säkerhetsmålen. Prestationsmålen finns inlagda under respektive huvudrubrik i handlingsprogrammet och finns i samlad form i Bilaga 2.

1.2.2.3 Kommunfullmäktiges kommunövergripande mål i Ludvika

Kommunfullmäktige i Ludvika kommun har antagit 5 kommunövergripande mål och 21 verksamhetsspecifika aktiviteter för räddningstjänsten. Dessa beskrivs i Bilaga 3~~Bilaga 3~~.

1.3 Syftet med handlingsprogrammet

Syftet med handlingsprogram för skydd mot olyckor är att beskriva hur kommunerna avser att efterleva lagstiftning inom området, utgöra ett levande politiskt styrdokument samt bistå den enskilda med information.

2 Riskanalys

Enligt LSO 3 kap. § 3 och § 8 ska handlingsprogrammet beskriva de risker för kommunen som kan leda till räddningsinsats. Exempel på sådana risker är brand, trafikolycka, utsläpp av farligt ämne, drunkning och översvämning. Detta förutsätter att kommunen identifierar risker samt analyserar och bedömer dem. Den sammantagna riskbilden kan sedan användas som grund för hur kommunen prioriterar och sätter upp mål, planerar den förebyggande verksamheten samt bedömer vilken förmåga kommunen bör ha för att genomföra räddningsinsats. I Bilaga 1 redovisas Ludvika och Ljusnarsbergs kommuners riskanalys.

2.1 Sammanfattning av riskanalys över händelser som kan föranleda räddningsinsats i Ludvika och Ljusnarsbergs kommun

Ett förändrat klimat, en åldrande befolkning och snabbt ökande kulturell mångfald är några av flera aspekter som sannolikt kan påverka riskbilden i Ludvika och Ljusnarsbergs kommuner idag och i framtiden. I riskanalysen redovisats Räddningstjänsten Västerbergslagens olika risker tillsammans med statistik rörande exempelvis insatser under åren 2004-2014.
Två specifika risker utmärker sig i analysen. Trafikolyckor förekommer frekvent och har relativt högt utfall av skadade och omkomna. Bränder i byggnad och i det fria utgör i statistiken en stor andel men genererar ett i sammanhanget försumbart skadeutfall på människor. Detta medför att det skadeförebyggande arbetet bör inriktas mot framförallt trafiksäkerhet vilket kräver att kommunen är drivande i frågor gällande vägar som kommunen och Trafikverket ansvarar för. Det är önskvärt att minska antalet bränder och eventuell skada på egendom.
Beträffande åldersstrukturen visar statistiken att befolkningen har en hög genomsnitts ålder och det finns en stor andel människor som är äldre än 55 år och uppåt. Denna utveckling ställer krav på kommunens arbete med att förebygga fallolyckor.
Händelser som kan inträffa till följd av klimatförändringar är exempelvis långa perioder av torka med risk för påföljande bränder, extrem nederbörd med risk för påföljande översvämningar samt stormar med risk för påverkan på främst infrastruktur. Ludvika och Ljusnarsbergs kommuner har haft naturolyckor främst i form av översvämningar/höga flöden och skogsbränder. Sådana händelser kommer sannolikt att öka i omfattning i framtiden.

2.2 Krav på förmåga

Räddningstjänsten Västerbergslagen behöver en mycket bred förmåga för att hantera alla förekommande olyckor i kommunen, allt från rökdykning till att ingripa vid båtolyckor till sjöss, se riskanalys i Bilaga 1. Den samlade förmågan kanske inte alltid kan upprätthållas av kommunen själv, utan uppnås genom samverkan med andra kommuner, myndigheter och organisationer. I avsnittet förebyggande verksamhet samt operativ räddningstjänst redovisas kommunens samlade förmåga för skydd mot olyckor.

REMISS

3 Förebyggande verksamhet

Till begreppet *förebyggande* räknar Räddningstjänsten Västerbergslagen all verksamhet som inte rör utryckning. Kategorin förebyggande omfattar följaktligen utbildning, information/rådgivning, övning, tillstånd/tillsyn, insatsplanering, materielunderhåll/återställning, rapportering, mm. Uppgiftens bredd medför att samtlig personal är involverad i det förebyggande arbetet vilket också gör att det olycksavhjälpande arbetet går hand i hand med det olycksförebyggande.

3.1 Insatsplanering

Räddningstjänsten Västerbergslagen ska i dialog med verksamhetsutövare och fastighetsägare inom insatsområdet verka för att insatsstöd upprättas och hålls uppdaterad. Två typer av insatsstöd nyttjas: objektskort och insatsplaner.

3.1.1 Objektskort

Objektskort är en enklare beskrivning av det skyddsvärda objektet med information om geografiskt läge, bild med eventuell information, verksamhetstyp, särskilda risker, byggnadskonstruktion, övergripande tekniskt brandskydd, och övrigt av vikt som t.ex. nycklar, kontaktpersoner, mm. Uppdatering sker genom besök på aktuellt objekt och genom introduktionsprocessen av nyanställda. Objektskort ska vara enkla att upprätta, uppdatera och ta del av.

Prestationsmål 1: Räddningstjänsten ska årligen uppdatera minst 20% av befintliga objektskort.

3.1.2 Insatsplan

Insatsplan är en detaljerad form av insatsstöd som ofta upprättas av, eller i samråd med verksamhetsutövaren/fastighetsägaren och omfattar i de flesta fall planritningar, översikter, symboler och symbolförklaringar. Insatsplaner bör följa Brandskyddsföreningens rekommendation för insatsplaner och ska i dialog med det aktuella objektet tas fram och fastställas av Räddningstjänsten Västerbergslagen.

Prestationsmål 2: Räddningstjänsten ska årligen gå igenom samtliga insatsplaner och vid behov uppdatera dessa.

3.2 Rapportering

Räddningstjänsten Västerbergslagen ska rapportera händelser av vikt till berörd intressent, exempelvis inom kommunen, mellan kommuner och med andra organisationer och myndigheter. Framförallt insatsutvärdering bidrar starkt till det förebyggande arbetet då detta underlag utgör grunden för riskanalysen av insatsområdet vilket i sin tur ligger till grund för den långsiktiga planeringen av personella och materiella resurser.

3.2.1 Insatsutvärdering

Insatsutvärderingar har beroende på insatsens allvarlighet olika syften. En viktig regel i rapporteringen är att information som genereras ska kunna, och ska, användas i förebyggande syfte.

- Samtliga insatser ska genom insatsrapporter generera kvantitativ **mängddata** *(antal larm, typ av larm, typ av objekt/ byggnad, eventuell skada, mm.)* i syfte att grovanalys av insatsområdet och sållning av hot ska kunna genomföras.

REMISS

- Samtliga insatser ska ha en kvalitativ **utvärdering** av den genomförda insatsen i syfte att insatspersonalen själva ska utvärdera sitt arbete objektivt och vid behov lyfta fram specifika problem. Vid enklare insatser kan utvärdering utelämnas om inte behov för förbättring blivit identifierat.
- Insatser mot olyckor av typen:
  - brand i byggnad
  - skogsbrand
  - trafikolyckor
  - drunkningstillbud
  - utsläpp farligt ämne
  - olyckor med *svårt skadade* och *omkomna* till följd

  ska generera **olycksundersökning** i form av insatsrapport alternativt fördjupad/utökad olycksundersökning.
- Räddningschef eller stf räddningschef kan därutöver initiera undersökningar efter behov.

Skada på insatspersonal sorterar under arbetsmiljölagstiftning men kan också hanteras i en olycksundersökning.
Samtlig data som genereras är en viktig del i arbetet med att planera för strategisk investering och utveckling samt öva och utbilda insatspersonalen. För att rätt beslut ska tas fordras därför ett gott beslutsunderlag vilket till stora delar bygger på rapporteringen. Insatsutvärderingar ska vara objektiva och syftar till att förbättra och effektivisera räddningsinsatser i framtiden.
Arbetet med insatsutvärdering måste utvecklas både avseende upprättandet och sammanställningen/tolkningen.

Prestationsmål 3: Räddningstjänsten ska skriva insatsrapporter. För de insatser som inneburit fara för liv, egendom eller miljö ska fältet "utvärdering av räddningsinsats" innehålla relevant information i samtliga berörda rapporter.

Prestationsmål 4: Räddningstjänsten ska årligen analysera upprättad och insamlad data i syfte att vid behov revidera riskanalysen.

3.2.2 Intern erfarenhetsspridning om sotbränder

För privatpersoner utgör rengöring (sotning) och brandskyddskontroll en mycket viktig förebyggande åtgärd och är dessutom den enda kommunalt styrda kontrollen som utförs mot privatpersoner. När en sotbrand och liknande bränder har inträffat ska information tillhandahållas till skorstensfejarna för att dessa ska kunna förhöra sig om omständigheterna kring olyckan samt vid behov besöka olycksplatsen.

Prestationsmål 5: Räddningstjänsten ska informera skorstensfejare om relevanta brandtillbud. Vid insats mot sotbrand ska skorstensfejare informeras inom 24 tim.

3.2.3 Operativa beslut

Om räddningsledare har beslutat om tjänsteplikt eller ingrepp i annans rätt enligt LSO 6 kap. §§1 och 2 ska detta redovisas.

3.2.4 Förelägganden/förbud och viten

Efter genomförd tillsyn enligt LSO eller LBE kan förelägganden och förbud utfärdas om det bedöms minska olycksrisken. Den av delegation utsedd person som utför tillsyn äger rätten att

besluta om tidsfrist vilken inom brister skall vara åtgärdade. Vid ej åtgärdade brister efter angiven tidsfrist skall ärendet redovisas för räddningsnämnden och således föredras som vitesföreläggande. Ett vitesföreläggande skall alltid föregås av ett meddelande om föreläggande med obligatorisk efterkontroll.

3.2.5 Verksamhetsplan och måluppfyllnad

Inför nytt kalenderår ska Räddningstjänsten Västerbergslagen tillställa räddningsnämnden en verksamhetsplan för fastställande.
Räddningsnämnden ansvarar för att målen i handlingsprogrammet följs upp och utvärderas årligen, arbetet ska vara en naturlig del av kommunens övriga egenkontroll. Räddningschefen ska rapportera till räddningsnämnden halvårsvis hur arbetet fortskrider.

3.2.6 Handlingsprogram

Inför ny mandatperiod ska kommunfullmäktige tillställas och anta handlingsprogram till skydd mot olyckor. Räddningstjänsten Västerbergslagen är behjälplig i utformningen av handlingsprogrammet. Handlingsprogrammet skall vara kommunfullmäktige tillhanda i så god tid att nödvändiga remisser och samråd hinner äga rum. Handlingsprogram kan vid behov uppdateras under innevarande mandatperiod.

3.3 Övning

Räddningstjänsten Västerbergslagen ska kontinuerligt öva och utveckla sin förmåga till olycksavhjälpande arbete. Övningar ska vara framtagna för att motsvara identifierade risker. Övningar ska dokumenteras på individnivå.

3.3.1 Ledningsövningar

För att säkerställa förmåga att hantera stora och/eller mindre frekvent förekommande olyckor måste ledning med inslag av beslutsfattande och samband övas regelbundet. Ledningsövningar kan genomföras i renodlad form (teknik/metodik) eller i kombination med större övningsscenarion (taktik).

Prestationsmål 6: samtlig personal i arbetsledande ställning ska genomföra minst en ledningsövning varje år.

REMISS 2

3.3.2 Objektsorientering/objektskännedom

För att sprida kunskap om risker i insatsområdet ska räddningstjänsten genomföra orienteringsövningar. Övningarna syftar till att insatspersonalen ska bilda sig en uppfattning om plats och normalbild för det aktuella objektet, samt förutsättningar på platsen. Dessa övningar kan kompletteras med orienteringsövningar i klassrumsform. Övningarna bör kombineras med uppdatering av det aktuella objektskortet.

Prestationsmål 7: Heltidsstyrkan i Ludvika ska årligen besöka 50% av alla objekt för vilka objektskort finns. Deltidsstyrkor ska årligen besöka 50% av alla objekt för vilka objektskort finns i egen insatszon.

3.3.3 Standardrutiner

För att insatspersonalen ska ha en gemensam uppfattning om vad och av vem olika åtgärder på skadeplats ska utföras finns det framtaget standardrutiner inom de huvudsakliga olyckstyperna. Standardrutinerna effektiviserar insatsarbetet med minskat skadeutfall för den enskilde och minskad skaderisk för insatspersonalen till följd.

Prestationsmål 8: samtliga insatsgrupper ska årligen öva samtliga standardrutiner som finns framtagna.

3.3.4 Insats- och materielövningar

Materielanvändning, tekniker och rutiner behöver repeteras för att säkerställa förmåga att nyttja dessa på skadeplats utan onödig tidsspillan. Som en positiv bieffekt av övningar utförs även en utökad materielkontroll vid repetitionstillfället. För att kvalitetssäkra övningar som ska genomföras har en övningskatalog tagits fram. Övningskatalogen beskriver krav på insatspersonalens förmåga och hur denna ska valideras.

Prestationsmål 9: samtliga grupper ska årligen uppfylla kraven för insats- och materielövningar och som beskrivs i övningskatalogen.

3.4 Utbildning

Räddningstjänsten Västerbergslagen ska i syfte att utveckla sin verksamhet och kommunens skyddsförmåga genomföra intern och extern utbildning. Internt avses främst sjukvårdsutbildningen som omfattar samtlig insatspersonal, samt den utbildning som sker till följd av nyrekrytering eller införskaffning av ny materiel. Externt avses utbildning åt övriga kommunförvaltningar och i mån av tid och lämplighet även utbildning åt privata aktörer. Utbildningar av egen personal ska dokumenteras på individnivå.

3.4.1 Intern sjukvårdsutbildning

Till följd av sjukvårdsinsatsers särställning inom det skadeavhjälpande arbetet, dvs. att det inte genomförs med stöd av LSO, ska dessa repeteras årligen. Räddningstjänsten Västerbergslagen väljer därför att kategorisera all sjukvårdsrelaterad övning och utbildning som en egen kategori inom området utbildning. Krav på sjukvårdsutbildning beskrivs i samma utbildningskatalog som insats- och materielövningar, men med tätare repetitionsintervall.

Prestationsmål 10: samtlig utryckningspersonal ska årligen uppfylla kraven för sjukvårdsutbildningar/repetitioner och som beskrivs i övningskatalogen.

REMISS

3.4.2 Extern utbildning för kommunkoncernen

Enligt beslut ska all personal anställd av Ludvika och Ljusnarsbergs kommuner vart fjärde år genomgå utbildningen *Grundläggande systematiskt säkerhetsarbete SSA och HLR* (hjärt- och lungräddning). Personal i vissa befattningar kan omfattas av krav på repetition vart annat år. Räddningstjänsten genomför denna utbildning men det är varje enskild förvaltnings ansvar att tillse att personal genomför utbildning inom detta intervall.

Prestationsmål 11: räddningstjänsten ska årligen tillhandahålla 100% av kommunernas efterfrågade utbildningsvolym.

3.4.3 Extern utbildning för privata arbetsgivare

Räddningstjänsten skall tillhandahålla brandskyddsutbildning till såväl enskilda medborgare, organisationer, föreningar, offentliga arbetsgivare som privata. Viss utbildning kan genomföras till reducerat pris eller som gratisutbildning för beställaren där det finns möjlighet till kostnadstäckning via statligt stöd. Utbildningens målsättning är att förebygga olyckor samt att förbättra den enskildes möjligheter att begränsa och förhindra skador till följd av inträffade olyckor.

Utbildningar som räddningstjänsten tillhandahåller är;

- Grundläggande brandskyddsutbildning,
- Systematiskt brandskydds arbete (SBA)
- Brandfarliga heta arbeten
- Hjärt- och lungräddning med hjärtstartare för vuxna,
- Hjärt- och lungräddning för barn,

3.4.4 Nyrekrytering

Samtlig räddningstjänstpersonal i beredskap (heltid) skall ha erfoderlig utbildningsnivå vid rekrytering. Avsteg i enskilda fall kan medges av räddningschef.

Samtlig räddningstjänstpersonal i beredskap (deltid) skall ha genomgått *preparandkurs för Räddningsinsats* inom ett år, samt kompetenshöjande utbildning *Räddningsinsats för räddningspersonal i beredskap* inom tre år från anställningens början.

Räddningstjänsten Västerbergslagen ska ha en säker återväxt av lämpliga medarbetare och kännetecknas som en stimulerande och intressant arbetsplats. Vid nyrekrytering ska, när sökande bedöms jämnbördiga (operativt, socialt och administrativt), det medvetet satsas på rekrytering av underrepresenterat kön och minoritetsgrupper med annan etnisk-kulturell bakgrund.

3.5 Tillsyn/tillstånd

Räddningstjänsten Västerbergslagen ska genomföra tillsyn och därigenom kontrollera om företag, verksamheter och den enskilde lever upp till de krav som ställs på dem i det olycksförebyggande arbetet. I Ludvika och Ljusnarsbergs kommun genomför Räddningstjänsten Västerbergslagen tillsyn inom ramen för lag om skydd mot olyckor (LSO) och lag om brandfarliga och explosiva varor (LBE) samt utfärdar även tillstånd utifrån LBE då så bedöms lämpligt.

Inför varje år tas en tillsynsplan fram vilken beskriver de objekt och verksamheter som ska tillsynas. Räddningstjänsten deltar även vid kvällstillsyner tillsammans med polisen, miljö- och byggenheten och individ- och familjeomsorgen. Vid dessa tillfällen sker tillsynerna oannonserat i verksamheter där det bedrivs offentlig tillställning, exempelvis nattklubbar och restauranger.

REMISS

Tillsyner kan också komma att genomföras vid enstaka oplanerade tillfällen, för kontroll av att ägare och innehavare tar sitt ansvar enligt lagstiftningen. Sådana tillfällen kan vara att tillsyn utförs i samband med större publika evenemang såsom festivaler, konserter och andra tillfälliga arrangemang.

Prestationsmål 12: Räddningstjänsten ska utföra tillsyner enligt tillsynsplanen vilken tar sin utgångspunkt i riskanalys av insatsområdet.

Prestationsmål 13: Räddningstjänsten ska årligen följa upp 95 procent av verksamheterna som vid tillsyn förelagts att vidta åtgärder för att uppnå ett skäligt brandskydd.

Prestationsmål 14: Räddningstjänsten ska årligen sammanställa dokumentation från genomförda tillsyner i syfte att vid behov revidera tillsynsplanen, riskanalysen eller arbetsmetodiken.

3.6 Skriftlig redogörelse

Räddningstjänsten Västerbergslagen ska inhämta skriftliga redogörelser från verksamheter som omfattas av kravet på detta. Skriftlig redogörelse innebär att den som äger en byggnad eller annan anläggning, där det med hänsyn till risken för brand eller konsekvenserna av brand bör ställas särskilda krav på en kontroll av brandskyddet, skall redogöra för sitt brandskydd i skriftlig form. Det är ägaren till byggnaden som i normalfallet ansvarar för att upprätta och skicka in redogörelsen till kommunen. Tanken från början, när lagen kom, var dels att betona den enskildes ansvar men också att kommunen skulle använda dessa redogörelser som underlag för sin tillsynsverksamhet. Det har dock visat sig att detta inte fungerar i praktiken och Räddningstjänsten Västerbergslagen ber därför om dessa uppgifter inför varje tillsyn, alternativt hämtar in dessa under själva tillsynsbesöket. På det viset anser kommunen att ägaren uppfyller det krav som ställs enligt lagen och kommunen får in de uppgifter som behövs.

Prestationsmål 15: Räddningstjänsten ska årligen revidera upprättad förteckning över, och identifiera nya, objekt som omfattas av krav på skriftlig redogörelse.

Prestationsmål 16: räddningstjänsten ska i samband med tillsyn ha tillgång till skriftlig redogörelse för aktuellt objekt om så krävs.

3.7 Information och rådgivning

Räddningstjänsten Västerbergslagen ska arbeta aktivt för att öka förmågan hos den enskilde att förebygga olyckor. Ökad insikt leder till förändrade attityder och beteenden, hos såväl allmänhet som verksamheter inom kommunen. För att den enskilde skall kunna ta sitt ansvar och skydda sig själv, sin egendom och miljön är det nödvändigt att denne kan få stöd från kommunen. Sådant stöd kan ges i form av råd och information.

Räddningstjänsten Västerbergslagen erbjuder utbildnings- och informationsinsatser i brandskydd till allmänhet och kommunala verksamheter samt privata verksamhetsutövare.

Räddningstjänsten Västerbergslagen bedriver en utbildningskampanj riktad mot kommunernas 6-åringar i förskoleverksamhet samt 2:a- och 5:e-klass i skolan. Därutöver erbjuds elever arbetslivsorientering (PRAO) i räddningstjänstens regi.

Räddningstjänsten deltar även i evenemang såsom öppet hus, aktivitetsdagar med mera för att förmedla råd och information till allmänhet och media hur olyckor förebyggs och hanteras.

I samband med rengöring (sotning) och brandskyddskontroll lämnar skorstensfejare information till den enskilde heträffande hur brandsäkerheten kan höjas i det aktuella objektet.

REMISS

Prestationsmål 17: Skolprojektet förebyggande brandskydd från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap för 6-åringar (förskoleklass) samt årskurs 2 och 5 ska genomföras varje år i alla grundskolor. Målet utgör även Ludvika kommuns övergripande mål.

Prestationsmål 18: Räddningstjänsten ska erbjuda minst 10 elever praktik för årskurs 8 eller 9 avseende teori och praktiska övningar under en vecka (PRAO). Målet utgör även Ludvika kommuns övergripande mål.

Prestationsmål 19: Räddningstjänsten ska årligen i samband med skolprojekt i åk 5 informera om vattensäkerhet.

Prestationsmål 20: Räddningstjänsten ska erbjuda elever i gymnasieskolan livräddningsövningar två gånger per år och skola. Målet utgör även Ludvika kommuns övergripande mål.

3.7.1 Eldning utomhus

Kommunen kan vid stor brandrisk förbjuda eldning utomhus. Upplysningar om aktuell brandriskprognos och eventuellt eldningsförbud kan för respektive område erhållas via 023-48 88 20 (SÖ), 0280-181 19 (SV), 0250-26 001 (N). mer information finns på Ludvika kommuns hemsida samt på Länsstyrelsens och MSB hemsida.

3.8 Rengöring och brandskyddskontroll

Räddningstjänsten Västerbergslagen ska ansvara för sotningen enligt 3 kap. §§ 4-6 LSO. Sotningsverksamheten bedrivs i kommunal regi, som hanterar brandskyddskontroll och rengöring i kommunen. Fristerna för brandskyddskontroll och rengöring har kommunfullmäktige fastställt med stöd av MSB föreskrifter. Brandskyddskontroll får endast utföras av person med skorstensfejarteknikerutbildning. Kommunens räddningsnämnd delegerar rätt att utfärda föreläggande eller förbud vilket kan utfärdas då brister uppdagas.
Skorstensfejarmästaren är ansvarig att föra kontrollbok över rengöring och brandskyddskontroll och rapportera arbetet årligen till räddningsnämnden.

Prestationsmål 21: Rengöring (sotning) och brandskyddskontroll ska utföras på alla fristade objekt enligt de intervall som beslutats.

3.8.1 Egensotning

Som följer av 3 kap. § 4 lagen om skydd mot olyckor (LSO) får kommunen, efter ansökan, medge att en fastighetsägare utför eller låter någon annan utföra sotning på den egna fastigheten om sotningen kan ske på ett från brandskyddspunkt betryggande sätt. Prövning av ansökan omfattar förutsättningarna för att utföra sotning av anläggningens i dess helhet och i prövningen beaktar kommunen risksituationen, förbränningsanordningens komplexitet och den enskildes kunskap samt de generella förutsättningarna för uppgiften.
Anläggningen får inte vara behäftad med föreläggande eller förbud som kan hänföras till 3 kap. § 4 LSO. För de fall en fastighetsägare ansöker om att låta någon annan utföra sotningen ska denne ha kompetens motsvarande vad som gäller för de personer som utför sotning för kommunens räkning. Fastighetsägaren ansvarar för att utförda rengöringar dokumenteras i enlighet med kommunens föreskrifter. Kontroll av dokumentation utförs i samband med brandskyddskontroll. Om det vid brandskyddskontroll eller tillsyn skulle visa sig att sotningen inte skett på ett sådant sätt att anläggningen är säker från brandskyddssynpunkt kan medgivandet återkallas.

REMISS

3.9 Samverkan

Räddningstjänsten Västerbergslagen ska förhålla sig till hela olycksspektrat från så kallade vardagsolyckor som är mer frekventa (typ fallolyckor, trafikolyckor och bränder) och som har stor betydelse för individens upplevelse av trygghet och säkerhet, till olyckor som är ovanliga och berör mindre eller större grupper i samhället. För att på bästa sätt förebygga hela olycksspektret krävs att den kommunala förvaltningen, myndigheter och organisationer samverkar. Det ska ske genom ett tvärsektoriellt arbete där processer byggs, utvecklas och synliggörs över gränserna mellan myndigheter, kommuner och förvaltningar.
Ett exempel på denna typ av samverkan är kommunens POSOM-grupp, som innebär att det i Ludvika och Ljusnarsbergs kommuner finns en väl övad organisation för psykiskt- och socialt omhändertagande i samband med större olyckor och kriser. I gruppen ingår representanter från bl.a. kommunen, polismyndigbeten, Svenska kyrkan och Landstinget.

3.9.1 Samverkan inom och mellan Ludvika och Ljusnarsbergs kommuner

Räddningstjänsten skall lämna det brandtekniska biträde som myndighetsnämnden Miljö- och bygg samt Bergslagens miljö- och byggnämnd i Ljusnarsberg behöver vid exempelvis byggsamråd, bygglovsbantering, mm.
Räddningstjänsten skall svara på inkomna remisser vid upprättande av översiktsplaner och detaljplaner, vid tillståndsärenden för alkoholutskänkning samt övriga ärenden då räddningstjänstens kompetens efterfrågas. Räddningstjänsten skall även delta i de samverkansforum som finns på regional och nationell nivå.
Inom kommunen ska det finnas en säkerhetsgrupp med representanter från samtliga verksamheter och kommunala bolag som arbetar med säkerhet och skydd mot olyckor.

3.9.2 Stöd till andra myndigheter

Räddningstjänsten Västerbergslagen skall genom samverkan med andra myndigheter verka för att förebygga olyckor och bränder. Olycksförebyggande arbete kan till exempel genomföras i form av gemensamma tillsyner med myndighetsnämnden Miljö- och bygg, Länsstyrelsen, Polisen eller Arbetsmiljöverket.
Räddningstjänsten Västerbergslagen skall på remisser från polismyndigheten lämna yttrande till exempel offentliga tillställningar, hotelltillstånd, mm..
Räddningstjänsten Västerbergslagen ska kunna lämna sakkunnigutlåtanden och spridningsyttranden till polismyndigheten när behov finns.

REMISS

4 Operativ räddningstjänst

Trots att det olycksförebyggande arbetet prioriteras inträffar olyckor. Med utgångspunkt i riskanalysen, se Bilaga 1, konstateras att kommunen behöver en mycket bred förmåga för att hantera alla förekommande olyckor, allt från rökdykning till att ingripa vid båtolyckor till sjöss. Den samlade förmågan kanske inte alltid kan upprätthållas av kommunen själv, utan uppnås genom samverkan med andra kommuner, myndigheter och organisationer.

4.1 Beskrivning av kommunens operativa verksamhet

Räddningstjänsten Västerbergslagen ska bedriva insatsberedskap som dygnet runt står till förfogande för att kunna hantera olyckor på ett effektivt och professionellt sätt.

4.1.1 Kommunens förmåga till räddningsinsats i fred och under höjd beredskap

Kommunens förmåga till räddningsinsats tar sin utgångspunkt i riskanalysen där risker och konsekvenser finns beskrivet, se Bilaga 1. I följande tabell redovisas kommunens förmåga till räddningsinsats, observera att beredskapen enbart omfattar en av dessa händelser - inte flera samtidigt.

4.1.1.1 Brand i byggnad

Typ	Förmåga
Brand i byggnad *(bostäder)*	Byggnader kan ha olika komplexitet och utformning, vilket gör att en brand kan få olika konsekvenser. Utgångspunkten är en villa eller ett flerfamiljshus, där branden ska hållas inom en brandcell under en föreskriven tid. ▪ Räddningsstyrkan i Ludvika är dimensionerad att klara av att utföra invändig livräddning/släckning genom rökdykarinsats och samtidig yttre livräddning/släckning med hjälp av stegutrustning. ▪ Räddningsstyrkan i Kopparberg är dimensionerad för att utföra invändning livräddning/släckning genom rökdykarinsats alternativt utvändig släckning och livräddning via stegutrustning. ▪ Räddningsstyrkan i Fredriksberg är dimensionerad att utföra utvändig släckning samt yttre livräddning via stegutrustning. ▪ Nyhammar och Grängesberg är dimensionerade att utföra utvändig släckning alternativt yttre livräddning via stegutrustning i de för orterna aktuellt fastighetsbestånd. Livräddning med bärbar stegutrustning ska kunna hanteras upp till 3:e våningen (11 meter) medan höjdfordon kan livrädda upp till 8:e våningen (23 meter). Förmågan förutsätter att brandcellens storlek inte är för stor, att brandcellsgränser är intakta och rätt utförda samt att brandbelastningen inte är för hög. Räddningsstyrkan ska ha olika släckmetoder till sitt förfogande, grundade på exempelvis vatten, skum eller pulver. *Exempel: Vid en lägenhetsbrand ska branden inte kunna spridas till nästa lägenhet inom 60 minuter. Räddningsstyrkan ska då kunna söka igenom den branddrabbade lägenheten med rökdykare samtidigt som människor i en grannlägenhet kan räddas med räddningstjänstens stegutrustning.*

REMISS

Brand i byggnad *(komplexa objekt)*	Industrier och andra komplexa objekt innebär ofta till ytan stora brandceller vilket kan innebära stora brandgasvolymer och långa inträngningsvägar. Detta kan medföra att den ordinarie rökdykarorganisationen som gäller vid brand i bostad inte räcker till, utan måste förstärkas. Komplexiteten kan också betyda att en invändig insats är omöjlig och istället måste inriktas på att skydda intilliggande bebyggelse. Räddningsstyrkorna i Räddningstjänsten Västerbergslagen har inte förmåga att ensam klara av en brand i en komplex byggnad, utan detta kräver samverkan med andra stationer alternativt andra kommuner. Räddningstjänsten ska dock arbeta aktivt för att insatsplaner upprättas på de objekt som bedöms nödvändiga. Dessa typer av insatser kräver stor förmåga till ledning och samverkan. *Exempel: En brand i en industribyggnad kan medföra en mycket hög effektutveckling och stora brandgasvolymer, räddningsstyrkan ska då exempelvis kunna upprätta begränsningslinjer mot intilliggande bebyggelse för att hindra vidare spridning.*
Brand i byggnad *(skolor, samlingslokaler, hotell och tillfälliga boenden, kulturbyggnader m.fl.)*	Större samlingslokaler innebär att ett stort antal människor med dålig lokalkännedom kan vistas i en byggnad, dessutom innebär det ofta stora brandceller och hög brandbelastning. Dessa lokaler ska vara utformade med höga krav på utrymningssäkerhet, så att alla människor hinner sätta sig i säkerhet innan kritiska förhållanden uppstår. Utgångspunkten är att alla människor ska vara utrymda då räddningstjänsten kommer på plats, men om detta misslyckas kan det komma att krävas en mycket stor räddningsstyrka med flera rökdykargrupper. Räddningsstyrkorna i Räddningstjänsten Västerbergslagen har inte förmåga att ensam klara av en brand i en samlingslokal där alla inte har utrymt, utan detta kräver samverkan med andra stationer alternativt andra kommuner. Räddningstjänsten ska arbeta aktivt för att insatsplaner upprättas på de objekt som bedöms nödvändiga. Dessa typer av insatser kräver stor förmåga till ledning och samverkan. *Exempel: En brand på Grand Hotell ska innebära att branden tidigt uppmärksammas av det automatiska brand- och utrymningslarmet, under tiden räddningstjänsten kör fram till objektet ska människor hinna sätta sig i säkerhet. När väl räddningstjänsten är framme ska en släckinsats kunna genomföras, sannolikt med förstärkningsbehov, under förutsättning att branden är begränsad i omfattning till en brandcell.*

REMISS

Brand i byggnad *(vårdanläggningar m.fl.)*	Det finns många vårdinrättningar i kommunen där människorna inte själv förväntas kunna sätta sig i säkerhet. Istället krävs en egen organisation på plats som kan hjälpa människorna i händelse av brand. Utgångspunkten är att räddningstjänsten inte ska behöva hjälpa till med utrymningen utan fokusera på brandsläckning, misslyckas utrymningen kommer det dock att kräva mycket stora räddningsresurser med flera rökdykargrupper. Räddningsstyrkorna i Räddningstjänsten Västerhergslagen har inte förmåga att ensam klara av en brand i en vårdinrättning där alla inte har utrymt, utan detta kräver samverkan med andra stationer alternativt andra kommuner. Räddningstjänsten ska arbeta aktivt för att insatsplaner upprättas på de objekt som bedöms nödvändiga. Dessa typer av insatser kräver stor förmåga till ledning och samverkan. *Exempel: En brand på ett äldreboende i kommunen innebär att brand- och utrymningslarmet tidigt ska detektera branden så att personalen hinner sätta människorna som vistas i brandcellen i säkerhet. Därefter kan räddningsstyrkan, under förutsättning att branden är begränsad i storlek och omfattning, genomföra släckinsats.*

4.1.1.2 Brand ej i byggnad

Typ	Förmåga
Skogs- och markbrand	Inom Ludvika och Ljusnarsbergs kommuners geografiska område finns stora områden skog och skogsmark. Skogsbränder kan bli mycket omfattande om de inte hanteras på ett effektivt sätt i ett tidigt skede. Större skogsbränder kräver förstärkningsresurser i form av helikopter, andra räddningstjänster, övriga kommunala förvaltningar mm. Räddningstjänsten Västerbergslagen ska ha förmåga att hantera en mindre skogs- eller markbrand. För detta krävs relativt stora vattenresurser samt terränggående fordon och pumpar. Skogs- och markbränder kan kräva mycket omfattande förmåga till ledning och samverkan, vilket innebär att högre befäl behöver särskild utbildning i att tolka brandriskdata och förutse brandspridning. *Exempel: Ett bygge börjar brinna en varm sommardag. Räddningstjänsten ska kunna lokalisera branden utifrån given positionsangivelse samt med tankbil, motorspruta och slangsystem släcka branden.*
Övriga bränder	Det finns andra typer av mindre bränder som kan inträffa, exempelvis containerbränder, fordonsbränder, papperskorgar, rishögar m.m. Räddningstjänsten Västerbergslagen ska ha förmåga att hantera en brand som är begränsad till ytan utan komplexa inslag.

REMISS

4.1.1.3 Trafikolycka

Typ	Förmåga
Trafikolycka (vägtrafik)	Vid en trafikolycka är målet att en patient ska vara under vård på sjukhus inom en timme från det att olyckan inträffar. Räddningsstyrkorna i Ludvika och Kopparberg är dimensionerad utifrån att klara en olycka med två inblandade personbilar eller ett tungt fordon. Räddningsstyrkorna i Fredriksberg, Grängesberg och Nyhammar måste på grund av sin bemanning ta hjälp med förstärkning från annan station. Vid större olyckor krävs förstärkning från angränsande stationer alternativt andra kommuner. Utrustning för tung räddning finns i kommunen. *Exempel: Losstagning av fastklämda personer i två personbilar ska kunna genomföras parallellt.*
Trafikolycka (järnväg)	En olycka på kollision mellan ett tåg och en personbil är väldigt lik en olycka på väg i hantering, med tillägg av hot från högspänningsledningar och annan tågtrafik. Om ett tåg råkar ut för en större händelse kan det dock innebära ett stort antal skadade människor, vilket kräver helt andra resurser. Räddningsstyrkorna i Ludvika och Kopparberg ska vara dimensionerad utifrån att klara en olycka på järnvägen mellan ett vägfordon och ett järnvägsfordon utan urspårning. *Exempel: Räddningsfrånkoppling och skyddsjordning ska kunna genomföras om en personbil kolliderar med ett tåg.*
Flygolycka	Vid en flygolycka är det staten som ansvarar för räddningsledningen fram till dess att haveriplatsen blivit känd. Därefter övergår det till kommunal räddningstjänst. En flygolycka kan innebära att ett stort antal människor snabbt behöver hjälp. Räddningsstyrkorna i Ludvika och Kopparberg ska vara dimensionerad utifrån att klara ett haveri med ett mindre flygplan med maximalt två passagerare. Vid olyckor med större plan kommer förstärkning från andra stationer, alternativt kommuner, att behövas. Insatser vid flygolyckor kan kräva mycket omfattande förmåga till ledning och samverkan. *Exempel: Ett enmotorigt flygplan med två piloter rapporterar problem med motorn och är på väg för landning. Räddningstjänsten Västerbergslagen ska då utan förstärkning svara för släck- och räddningsberedskap i samband med landningen.*

REMISS

4.1.1.4 Olyckor med farliga ämnen

Typ	Förmåga
Farligt gods eller kemikalieolycka	Det transporteras ofta farligt gods på vägarna genom Ludvika och Ljusnarsbergs kommuner, dessutom är det många företag som hanterar farliga kemikalier. En olycka med farliga ämnen kan innebära stora risker för både människor, egendom och miljön. Räddningstjänsten Västerbergslagen ska vara dimensionerad utifrån att klara av en första livräddande insats vid en olycka med ett farligt ämne. Räddningsstyrkan i Ludvika ska också kunna genomföra livräddande personsanering samt upprätta saneringsplats för både skadade och insatt personal. Vid större olyckor där kravet på uthållighet hos kemdykarorganisationen ökar krävs förstärkning. Räddningstjänsten ska arbeta aktivt med insatsplanering för objekt med farliga ämnen. Räddningsstyrkan i Ludvika ska kunna bistå angränsande kommuner med kemdykare. Olyckor med farliga ämnen kan kräva mycket omfattande förmåga till ledning och samverkan. Vid brand intill svetsutrustning ska räddningsstyrkan i Ludvika kunna beskjuta acetylengasflaskor för att oskadliggöra dem. *Exempel: En lastbil med diesel kör av vägen och chauffören sitter kvar i hytten, läckage uppstår. Räddningsstyrkan i Ludvika ska då initialt kunna livrädda chauffören och spärra av området samt genomföra skadebegränsande åtgärder med hjälp av kemdykare samtidigt som en saneringsstation för den insatta personalen upprättas.*

4.1.1.5 Drunkning

Typ	Förmåga
Drunknings-olyckor, båtolyckor m.m.	I kommunerna finns älvar, sjöar och mindre vattendrag. Kring dessa finns ett aktivt friluftsliv som exempelvis bad- och fiskeaktiviteter. Räddningstjänsten Västerbergslagen har förmåga att genomföra ytlivräddning och brandsläckning vid tillbud på vatten och till hjälp finns räddningsbåtar på alla stationer. För islivräddning finns hansabräda och överlevnadsdräkter. Vid behov av vattendykning tar kommunen hjälp av räddningsdykare från Falun alternativt Rättviks räddningstjänst, Räddningstjänsten Västerbergslagen har ingen egen vattendykarförmåga. *Exempel: En person som bär flytväst ombord på en båt slår i huvudet och ramlar överbord. Räddningsstyrkan kan då söka efter personen med hjälp av räddningsbåtar och livrädda densamma. Räddningsdykare från Falun alternativt Rättvik larmas alltid med automatik vid dessa typer av olyckor.*

REMISS

4.1.1.6 Övrigt

Typ	Förmåga
Evenemang	Vissa större evenemang medför att mycket människor besöker kommunerna. Detta innebär att risken för olyckor ökar samtidigt som konsekvenserna kan bli mer omfattande. I samband med evenemanget försämras periodvis framkomligheten på delar av vägnätet vilket kan fördröja insatstiden. Arrangörerna ska inför varje evenemang ta fram en säkerhetsplan som delges berörda. Räddningstjänsten Västerberglagen insatsplanering ska anpassas utifrån rådande omständigheter så att förmågan till räddningsinsats är god och tillgängligheten hög. En olycka eller flera små kan kräva stor förmåga till ledning och samverkan. *Exempel: Ludvikafesten, Kopparbergs marknad, Svenska Rallyt. Detta är exempel på evenemang som kan innebära speciella åtgärder för Räddningstjänsten Västerbergslagen.*
Översvämning	Ludvika och Ljusnarsbergs kommuner kan drabbas av översvämning till följd av exempelvis skyfall, smältvatten och dammbrott. Kommunerna ska därför planera för större översvämningssituationer. Räddningstjänsten Västerbergslagen ska ha förmåga att, tillsammans med andra kommunala förvaltningar eller externa aktörer, valla in prioriterade områden eller objekt samt länspumpa byggnader efter behov. Kommunen och räddningstjänsten ska ha förmåga att leda och samverka vid dessa händelser, både inom kommunen och med andra aktörer regionalt och nationellt. *Exempel: Vid kraftiga skyfall finns risk att ett stort antal byggnader får vatteninträngning samtidigt. Den kommunala räddningsstyrkan kan då inte rimligtvis hantera alla samtidigt, det är då räddningschefen som beslutar om prioritering. Samhällsviktiga funktioner prioriteras alltid högst.*
Hjärtstopp	Vid inträffat hjärtstopp är tiden från att hjärtat stannat till dess att hjärt- och lungräddning kan påbörjas med defibrillator avgörande. Räddningstjänsten Västerbergslagen ska ha förmåga att utföra hjärt- och lungräddning med defibrillator i väntan på att ambulans tar över patienten.

REMISS

4.1.2 Personella och materiella resurser i fred och under höjd beredskap

Räddningstjänsten Västerbergslagen ska utifrån den riskbild och det olycksförebyggande arbete som finns idag bestå av brandstationer som är placerade i Ludvika, Kopparberg, Fredriksberg, Grängesberg och Nyhammar. För att upprätthålla de förmågor som angivits består den operativa organisationen av;

Ludvika

- 1 räddningschef i beredskap med 90 sekunders anspänningstid,
- 1 brandmästare i jour med 90 sekunders anspänningstid,
- 1 brandförman i jour med 90 sekunders anspänningstid,
- 4 brandmän i jour med 90 sekunders anspänningstid,
- 2 brandmän i beredskap med tio minuters anspänningstid.

Kopparberg

- 1 brandförman i beredskap med 5 minuters anspänningstid,
- 4 brandmän i beredskap med 5 minuters anspänningstid,

Fredriksberg[1]

- 1 brandförman i beredskap med 5 minuters anspänningstid,
- 2 brandmän i beredskap med 5 minuters anspänningstid,

Grängesberg

- 1 brandförman/arbetsledare i beredskap med 5 minuters anspänningstid,
- 1 brandman i beredskap med 5 minuters anspänningstid,

Nyhammar

- 1 brandförman/arbetsledare i beredskap med 5 minuters anspänningstid,
- 1 brandmän i beredskap med 5 minuters anspänningstid,

Utöver dessa har Räddningstjänsten Västerbergslagen ett brandvärn, med placering i Sunnansjö. Målet är att detta brandvärn ska ha 20 räddningsmän, som kan bistå de ordinarie räddningsstyrkorna vid behov.

Kommentar [MR1]:
Inkommen synpunkt: Förändringen är inte motiverad eller önskad, alternativt ej tillräckligt dialogiserad.

Svar: Förslaget har inkommit från de anställda på orten, för att underlätta nyrekrytering och minska belastningen av jourverksamheten på den enskilde. Då oklarheter förefaller kvarstå så kommer frågan att diskuteras under remissperioden för att inhämta de berördas synpunkter och alternativa förslag.

[1] Beredskapsstyrkan i Fredriksberg kan uppgå till 1+3 och sedan till 1+4 när erforderlig personalstyrka uppnåtts i samtliga grupper.

REMISS 2

Om regeringen beslutar om höjd beredskap ska den operativa organisationen klara två typolyckor och istället utgöras av;

Ludvika

- 1 räddningschef i beredskap med 90 sekunders anspänningstid,
- 1 brandmästare i jour med 90 sekunders anspänningstid,
- 2 brandförman i jour med 90 sekunders anspänningstid,
- 10 brandmän i jour med 90 sekunders anspänningstid,

Kopparberg

- 1[1]+1 brandförman i beredskap med 5 minuters anspänningstid,
- 8 brandmän i beredskap med 5 minuters anspänningstid,

Fredriksberg

- 2 brandförman i beredskap med 5 minuters anspänningstid,
- 6 brandmän i beredskap med 5 minuters anspänningstid,

Grängesberg

- 2 brandförman/arbetsledare i beredskap med 5 minuters anspänningstid,
- 2 brandman i beredskap med 5 minuters anspänningstid,

Nyhammar

- 2 brandförman/arbetsledare i beredskap med 5 minuters anspänningstid,
- 2 brandmän i beredskap med 5 minuters anspänningstid,

Prestationsmål 22: Första räddningsenhet vid heltidsstyrka ska vid normal beredskap, i fordon, kvittera larm så snabbt som möjligt dock längst inom 90 sekunder.

Prestationsmål 23: Första räddningsenhet vid deltidsstyrka ska vid normal beredskap, i fordon, kvittera larm så snabbt som möjligt dock längst inom 5 minuter.

REMISS 2

[1]Befäl i beredskap för Ljusnarsberg kommun

4.1.2.1 Kompetenskrav hos insatspersonal

För att säkerställa en hög nivå på den operativa förmågan ska insatspersonal inneha lägst den kompetens som anges nedan i Tabell 1~~Tabell 1~~. Eventuella undantag från kompetenskraven nedan beslutas av räddningsnämnden.

Formaterat: Teckensnitt:Inte Kursiv

Funktion	Krav på kompetens (lägstanivå)
Räddningschef	Brandingenjör med RUB, eller motsvarande utbildning
Stf Räddningschef/Avdelningschef	Räddningsledning B och Tillsyn B, eller motsvarande utbildning
Räddningschef i beredskap	Räddningsledning B och Tillsyn B, eller motsvarande utbildning. Respektive kommuns räddningschef eller stf räddningschefer.
Ansvarig förebyggande	Brandingenjör med RUB eller Räddningsledning B och Tillsyn B, eller motsvarande utbildning.
Brandmästare	Räddningsledning B och Tillsyn A, eller motsvarande utbildning.
Brandförman	Räddningsledning B och Tillsyn A, eller motsvarande utbildning.
Brandman	Skydd mot olyckor(SMO) eller Räddningsinsats(RIB), eller motsvarande utbildning.
Brandförman deltid	Räddningsledare A eller motsvarande utbildning.
Arbetsledare	Intern arbetsledarutbildning.
Brandman (deltid)	Räddningsinsats eller motsvarande utbildning.

Tabell 1, kompetenskrav för räddningstjänstpersonal.

4.1.2.2 Materiella resurser

Räddningstjänsten Västerbergslagen ska ha de materiella resurser som krävs för att upprätthålla de förmågor som redovisats i detta handlingsprogram. Materielen ska vara modernt och kommunen ska kontinuerligt byta äldre teknik mot ny. I Tabell 2~~Tabell 2~~ finns exempel på material inom Räddningstjänsten Västerbergslagen.

Formaterat: Teckensnitt:Inte Kursiv

Typ	Utrustning
Släck- och räddningsenhet	6 st släckenheter med vardera minst 3000 liter vatten. 1st släckenhet med 400 liter vatten (cafs) 1st räddningsenhet (Ludvika)
Vattenhet	4 st tankbilar med kapacitet på 10 000 liter vatten vardera. 2 st vatten containrar på 10 000 liter vatten vardera.
Ledningsenhet	1st Ledningsenhet/personbil RCB 1 st reservfordon ledning 1st ledningscontainer
IVPA enhet	3 enheter/fordon utrustade för att klara en första insats.
Räddningsbåt	8 räddningsbåtar varav 4 sommar och 4 vinterisekor.
Terrängfordon	3 st skoter med transportkälke 1 st bandvagn 4 st Unimog 1 st fyrhjuling med vagn

Höjdenhet	1 st hävare 42 meter 1 st stegbil 30 meter
Utrustning för tung räddning	Stöttor, lyftkuddar, pallningsutrustning.
Resursfordon	4 st fordon för materiel- och personaltransport. Fungerar även som reservfordon vid behov.
Förstärkningsresurser	3 st Slangvagn 7 st motorsprutor med minst 1000 liter/min 1 st terrängdragare (älgtrack) 1 st lättskumsaggregat 1 st restvärde/kem container 1 st andningsskyddscontainer 1 st absortions/kemtank container 1 st personsaneringcontainer (länsresurs) 1 st sjukvårdscontainer (länsresurs) 2 st skogsbrandscontainer (statlig resurs)

Tabell 2: Exempel på materiella resurser inom Räddningstjänsten Västerbergslagen

4.1.2.3 Insatstid

Tiden från att en olycka inträffar till dess att den första skadebegränsande åtgärden kan sättas in är oftast avgörande. Om en skadebegränsande åtgärd kan genomföras av den enskilde ökar förutsättningarna för att konsekvensen av en olycka ska bli så liten som möjligt. Insatstiden är den tid som förflyter från det ögonblick en beredskapsstyrka larmas till dess styrkan påbörjar det egentliga räddnings- eller släckarbetet på olycksplatsen.
Nedan anges hur många procent av invånarna i bostadsbebyggelse som nås av en första räddningsinsats inom insatstiden 10 minuter, 20 minuter respektive 30 minuter. Med första räddningsinsats avses insats oavsett beredskapsstyrkans storlek.

- Inom 10 minuter: 78 %
- Inom 20 minuter: 94 %
- Inom 30 minuter: 100 %

De olika insatstidernas "geografiska utbredning" finns mer noggrant angiven på den s.k. Metriakartan, vilken finns tillgänglig på brandstationerna i Ludvika och Kopparberg.

4.1.2.4 Brandvattenförsörjning

I kommunerna, ska det finnas ett ändamålsenligt antal brandposter anslutna till kommunens vattenledningsnät. Räddningschefen avgör vad som är ändamålsenligt och ska därför ges tillfälle till yttrande i samband med framtagande av nya detaljplaner och markexploatering.
Brandpostnätet skall uppfylla minst kraven i gällande VAV-norm och ansvarig för årlig kontroll är kommunernas tekniska förvaltare. De tekniska förvaltarna ska svara för underhåll och markering av brandposterna samt tillhandahålla räddningstjänsten aktuella brandpostkartor.
För att trygga brandvattenförsörjningen, vid områden som har bristfällig kapacitet eller där alternativsystemet är infört skall tankfordon (minst 10 m^3) finnas vid räddningsstyrkorna i Ludvika, Kopparberg och Fredriksberg.
Under höjd beredskap planerar räddningstjänsten för att dessutom kunna utnyttja de naturliga vattendrag som finns.

REMISS 2

Vattentäkter

Inom kommunen finns vattentäkter där utsläpp av miljöfarliga ämnen kan medföra allvarliga skador. Närliggande vägar utgör i stort sett den största riskmiljön.

För vattentäkten i Ludvika kan även olyckshändelser vid angränsande företag komma att medföra risk för allvarlig skada.

Skyddsområden för vattentäkter skall finnas markerade på kartor hos räddningstjänsten.

Anläggningar i Ludvika	Typ
Fredriksberg	J
Grängesberg	Y
Hällsjön	B
Ludvika	J
Nyhammar-Grangärde	J
Sunnansjö	J
Rämshyttan	B+Y
Dröverka	B
Ulriksberg	B
Brittsand	B

Anläggningar i Ljusnarsberg	Typ
Basttjärn	B
Finnhyttan	J
Mossgruvan	B
Ställberg	B
Nittkvarn	J

Tabell 3: vattentäkter i Ludvika och Ljusnarsberg. J = vattentäkt i lösa jordlager. B = bergborrad brunn. Y = ytvattentäkt.

4.1.3 Minimistyrka vid förstärkning

Om räddningsstyrkan i Ludvika tas i anspråk för förstärkning till andra kommuner under en längre tid, ska räddningschefen säkerställa att en styrka om 1 befäl och 5 brandmän finns i beredskap med en anspänningstid om 90 sekunder. Räddningsstyrkan kan utgå från brandstationen i Ludvika eller utgöras av en taktisk resurs från andra stationer eller angränsande kommun.

4.1.4 Förmåga till räddningsinsats som kommunen avser skaffa sig

Räddningstjänsten Västerbergslagen har idag förmåga att leda stora och komplexa räddningsinsatser. Utrymmen för ledning och stab finns på nuvarande brandstation i Ludvika men bör göras mer ändamålsenlig. Riskanalysen visar att sambandsmateriel utgör en sårbarhet vid större räddningsinsatser.

Skogsbränderna i Vännebo 2008 och Västmanland 2014 visade att naturens krafter kan vara mycket stora. Risken finns, vilket tydliggjorts i riskanalysen, att klimatet i framtiden kommer innebära än torrare somrar. Räddningstjänsten Västerbergslagen ska arbeta för att ha en god förmåga till skogsbrandsbekämpning.

Trafikolyckor utgör en mycket vanlig olyckstyp som också medför omkomna och svårare samt lättare skador. Räddningstjänsten Västerbergslagen bör utöka sin förmåga på det trafikskadeavhjälpande området för att på så sätt minska antalet trafikolyckor och skadeutfallet i dessa. Som skadeförebyggande åtgärd ska tät dialog med berörda myndigheter eftersträvas.

Under längre tid har det varit svårt att rekrytera och behålla räddningspersonal i beredskap (deltid). Informations och rekryteringskampanjer pågår kontinuerligt.

I nuläget finns inget eget övningsområde för genomförande av varm rökdykning och liknande övningar. Utredning om nytt övningsfält pågår och det planerade övningsfältet ska medge övningar motsvarande de sårbarheter som riskanalysen lyfter fram.

REMISS 2

Regeringen har beslutat att riket åter ska planera för höjd beredskap, under perioden 2015-2018 bör därför räddningstjänsten skapa kunskap om räddningstjänst vid höjd beredskap.

4.2 Ledning av räddningsinsats

Räddningschefen i kommunen ansvarar enligt 3 kap. § 16 lag om skydd mot olyckor (LSO) för att räddningstjänsten är ändamålsenligt ordnad. Räddningschefen är räddningsledare, men kan utse någon annan som uppfyller de behörighetskrav som föreskrivs av regeringen. Beroende på olyckans komplexitet ställs olika krav på räddningsledningen.
En räddningsinsats leds alltid av en räddningsledare och är avslutad när räddningsledaren fattar beslut om detta. Beslutet ska redovisas i skriftlig form och räddningsledaren ska även, om det är möjligt, informera den drabbade om behovet av bevakning, restvärdeskydd, sanering och återställning.
Räddningsledaren kan under pågående räddningsinsats besluta om tjänsteplikt enligt 6 kap. § 1 LSO, det innebär att var och en som under kalenderåret fyller lägst 18 och högst 65 år är skyldig att medverka i räddningstjänst. Räddningsledaren kan också besluta om ingrepp i annans rätt enligt 6 kap. § 2 LSO, vilket innebär att räddningsledaren vid en räddningsinsats får bereda sig och medverkande personal tillträde till annans fastighet, avspärra eller utrymma områden, använda, föra bort eller förstöra egendom samt göra andra ingrepp i annans rätt i mån det är försvarligt.
Det finns flera olika ledningssystem för kommunal räddningstjänst, Räddningstjänsten Västerbergslagen grundläggande principer utgår från Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) rekommendationer. Ledningssystemet består av tre nivåer;

- *Systemledning*: Normativ ledning genom att tolka, definiera och besluta organisationens roll. Strategisk ledning genom beslut om beredskapsproduktion, resurstilldelning och räddningsinsatsernas ram.
- *Insatsledning*: Utöva den samlade ledningen av den löpande insatsen inom ram, beslut om mål med insats (MMI), besluta om och fördela uppgifter till olika delar samt samordna insatsens genomförande.
- *Uppgiftsledning*: Leda enskild styrka i utförande av tilldelad uppgift.

Systemledning utövas kontinuerligt och beslutas av räddningschef eller räddningschef i beredskap. Insats- och uppgiftledning utövas enbart under pågående räddningsinsats.

4.2.1 Ledningsorganisation

I Ludvika och Ljusnarsbergs kommuner är det enligt LSO räddningschefen, eller den som denne utsett, som är räddningsledare. Förteckning över utsedda räddningsledare finns hos räddningschefen.
Vid en mindre komplex olycka, exempelvis en containerbrand, singelolycka eller liknande utövas ledningen på olycksplats av en brandmästare/brandförman som tillika är räddningsledare. Principen är att ledningen primärt handlar om uppgiftsledning över enskild räddningsstyrka.
Vid mer omfattande händelser, då behov av ledning och samordning av flera räddningsstyrkor föreligger, byggs ledningsorganisationen ut och det är räddningschef i beredskap som är räddningsledare på olycksplats. När organisationen är maximalt utbyggd, se Figur 1, ska räddningschef eller stf räddningschef svara för systemledning medan räddningschef i beredskap

REMISS

är räddningsledare ute på olycksplatsen. Kommunens krisledning kan kopplas ihop med räddningstjänstens ledningsorganisation.

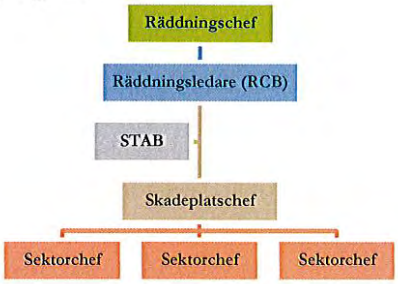

Figur 1, *räddningstjänstens ledningsorganisation vid större händelse.*

För att skapa en uthålligare ledningsorganisation finns samverkansavtal om Räddningschef i beredskap (RCB) med en inre personalrotation. Stabsresurser kommer primärt från Räddningstjänsten Västerbergslagen och vid behov för uthållighet kopplas Regionalt ledningsstöd in (Mobisol 800). På skadeplats roterar skadeplats- och sektorchefer inom ordinarie organisation.

4.2.1.1 Räddningschef i beredskap

RCB är ett befäl med övergripande ansvar för normativ och strategisk ledning vilken ska vara ständigt anträffbar via kommunikationsmedel och alltid kunna svara och träda i tjänst med disponibelt fordon inom angiven tid. Ludvika, Ljusnarsberg och Smedjebackens kommun har gemensamt funktionen som räddningschef i beredskap. RCB har mandat att disponera samtliga resurser inom Ludvika, Ljusnarsbergs och Smedjebackens räddningstjänster. RCB fungerar som räddningsledare vid större insatser.

4.2.1.2 Stabsresurser

För att kunna utöva effektiv ledning har räddningschefen och RCB möjlighet att öka ledningskapaciteten med hjälp av en stab. Inom Dalarnas län finns ett regionalt ledningsstöd där följande allmängiltiga beredskapsnivåer för ledning gäller, se *Tabell 4~~Tabell 4~~*.

Nivå	Benämning	Innebörd
1	Grön	Grundberedskap.
2	Gul	Förstärkt lokal ledningsorganisation.
3	Röd	Förstärkt lokal ledningsorganisation samt regionalt ledningsstöd.
4	Svart	Lokal krisledningsberedskap samt regionalt ledningsstöd (i samband med höjd beredskap eller annan svår påfrestning på samhället som kräver mycket stora räddningsresurser).

Tabell 4; beredskapsnivåer för ledning inom Räddningstjänsten Västerbergslagen.

Begäran om ledningsstöd görs till SOS Alarm som larmar ut enligt särskild rutin innehållande bland annat ringlistor med speciellt uttagna resurspersoner till respektive befattning i staben. Stabens uppgift är att utgöra stöd och komplement till den lokala räddningsledningen och utförs i första hand som ledningsstöd vid skadeplats. Stabens normala arbetsplats utgörs av en mobil sambands- och ledningscentral, Mobisol 800 (2 29-5080).

REMISS2

4.3 Alarmering och kommunikation

Genom avtal med SOS Alarm ska inkomna larm förmedlas till respektive räddningsstyrka.. Anordningar för utalarmering av räddningsstyrkorna via minst två av varandra oberoende larmvägar ska finnas, varav den ena är RAKEL-systemet. Rutiner för inkommande alarmering i samband med avbrott i teletrafiken ska finnas.
Räddningstjänsten ska från fasta och mobila ledningsplatser ha möjlighet till radiosamband med egna och samverkande kommunala och statliga räddningsenheter i RAKEL-systemet.

4.3.1 Telebortfall

Om störningar i alarmeringsfunktionen förekommer, exempelvis på grund av ett teleavbrott, ska SOS Alarm informera RCB. För Ludvika och Ljusnarsbergs kommuner gäller att minst tre mobiloperatörer alternativt fem procent av den fasta telefonin har störningar för att SOS Alarm ska informera RCB.
Beroende på störningens art och omfattning beslutar RCB om nödvändiga åtgärder, exempelvis utplacering av fordon med kommunikationsradio på strategiska platser och informationsmeddelande (VMA) till allmänheten.

4.3.2 Viktigt meddelande till allmänheten - VMA

VMA är ett varningssystem som används vid olyckor och allvarliga händelser, vid svåra störningar i viktiga samhällsfunktioner och vid krishantering i samband med extraordinära händelser. Varningssystemet innefattar information i radio och TV. Det finns två nivåer på meddelande, varnings- och informationsmeddelande. Varningsmeddelande sänds om det finns en omedelbar risk för skada på liv, hälsa, egendom eller miljön. Varningsmeddelande kan exempelvis användas vid utsläpp av giftig gas eller vid spridning av giftiga gaser från bränder. Ett varningsmeddelande bryter ordinarie radio- och TV-sändningar omedelbart.
Informationsmeddelande kan sändas ut för att förebygga eller begränsa skador på liv, hälsa, egendom eller miljön. Ett informationsmeddelande sänds i radio och TV så snart det är möjligt. Möjligheten till varnings- och informationsmeddelande bygger på en överenskommelse mellan Sveriges Radio/Sveriges Television och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. För att säkerställa snabba och säkra kommunikationsvägar mellan räddningstjänsten och Sveriges Radio/Sveriges Television finns nationellt framtagna rutiner.

4.4 Samverkan och avtal

En kommun kan inte ensamt bedriva arbetet till skydd mot olyckor, utan arbetet bygger på samverkan inom kommunen, mellan kommuner och med andra organisationer och myndigheter. Nedan redovisas exempel på samverkan och avtal.

4.4.1 Landstinget

Avtal finns med landstinget om att deltidsstyrkorna i Kopparberg, Fredriksberg, Grängesberg och Nyhammar larmas ut vid IVPA(i väntan på ambulans).
Ett projekt pågår i samarbete med landstinget om att heltidsstyrkan i i Ludvika larmas ut vid SAMS(SAving More lives in Sweden).
Det finns också avtal om att räddningsstyrkorna ska vara bebjälplig med transport av skadade i terrängen till farbar väg.

REMISS

4.4.2 Bärhjälp/Lyfthjälp

Samverkan sker vid behov av bär- och lyfthjälp på begäran av personal från kommunal Vård- och omsorgsverksamhet. Avtal bör upprättas för att tydliggöra samverkansform och ansvar.

4.4.3 Kemskydd

Vid större insatser som kräver kemskydd samverkar länets samtliga räddningstjänster. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har också ett antal nationella kemskyddsdepåer, de närmsta i Köping och Kramfors.

4.4.4 Ledning

I länet finns en gemensam ledningsresurs i form av en mobil lednings- och sambandscentral (Mobisol). Ledningsresursen bemannas initialt av personal från räddningstjänsten i Rättvik och förstärks utifrån olyckans art och omfattning av andra särskilt utsedda brandbefäl från länet.

4.4.5 Räddningsdykare

Kommunen har avtal med räddningstjänsten i Rättvik och Räddningstjänsten DalaMitt om räddningsdykare. Räddningsdykarna larmas med automatik vid förmodade drunknings- och båtolyckor.

4.4.6 Höjdenhet

Räddningstjänsten Västerbergslagen kan bistå annan kommun med höjdenhet efter beslut av RCB.

4.4.7 Försäkringsbranschens restvärderäddning AB

Räddningstjänsten Västerbergslagen har avtal med Försäkringsbranschens restvärderäddning AB (RVR AB) om restvärderäddning i samband med bränder samt sanering av vägbana och järnväg i samband med trafikolyckor. Enligt samma avtal också kunna bistå vid sanering av tåg.

4.4.8 Frivillig resursgrupp (FRG)

Civilförsvarsförbundet har frivilliga resursgrupper i många kommuner, vilka består av frivilliga personer som kan hjälpa till vid olika typer av samhällsstörningar. Ludvika och Ljusnarsbergs kommuner har förnärvarande inga egna frivilliga resursgrupper, men ska verka för att sådan kommer till stånd.

4.5 Psykosocialt omhändertagande av insatspersonal efter genomförd räddningsinsats

Om sådan räddningsinsats genomförts, som inneburit att en eller flera ur insatspersonalen mår fysiskt eller mentalt dåligt, ska psykosocialt omhändertagande omedelbart initieras. Vårdbehov identifieras och omhändertagande genomförs i första hand av den berördes närmaste gruppering. Vid utvärdering av genomförd insats ska ansvarig chef förhöra sig om personalens status. Då ansvarig chef bedömer att de egna resurserna inte räcker till ska omedelbart professionellt stöd sökas.

REMISS

5 Förkortningar och definitioner

Anspänningstid	Tid från larm till att fordon lämnar brandstationen.
LBE	Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.
LSO	Lag (2003:778) om skydd mot olyckor.
MSB	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.
POSOM	Psykiskt- och socialt omhändertagande.
RCB	Räddningschef i beredskap, befäl med övergripande ansvar för kommunens brandkår.
RAKEL	Radiosystem för effektiv ledning inom hela krishanteringsområdet.
RSA	Risk- och sårbarhetsanalys.
Räddningsledare	Befäl som leder räddningsinsats.
Räddningsledare A	Grundutbildning för brandbefäl som ger kompetens att leda enskild styrka.
Räddningsledning B	Vidareutbildning för brandbefäl som ger kompetens att leda flera räddningsstyrkor.
Räddningsinsats	Grundutbildning för deltidsbrandmän.
Sektorchef	Ledningsfunktion över insatsgrupp.
Skadeplatschef	Befäl vid insatser där flera insatsgrupper medverkar.
SMO	Skydd mot olyckor, tvåårig grundutbildning för heltidsbrandmän.
TIB	Tjänsteman i beredskap.
Tillsyn A	Grundutbildning för tillsyn enligt LSO och LBE.
Tillsyn B	Högre utbildning för tillsyn enligt LSO och LBE.
Restvärde	Åtgärder för att reducera och förebygga sekundärskador i samband med räddningsinsatser

REMISS 2

Bilaga 1

Riskanalys av händelser som kan föranleda räddningsinsats i Ludvika och Ljusnarsbergs kommuner.

[SEPARAT DOKUMENT]

REMISS 2

Bilaga 1: Riskanalys av händelser som kan föranleda räddningsinsats

Ludvika och Ljusnarsbergs kommuner, 2015-2018

REMISS 2

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Omfattning
Bilaga till Handlingsprogram enligt Lag om skydd mot olyckor; Riskanalys av händelser som kan föranleda räddningsinsats	Riskanalys	Ludvika och Ljusnarsbergs kommuner, 2015-2018

Dokumentägare	Dokumentansvarig	Publicering
[Skriv text här]	[Skriv text här]	[Skriv text här]

Författningsstöd
Lag (2003:778) om skydd mot olyckor, Kommunallag (1991:900)

Beslutad	Bör revideras senast	Beslutsinstans	Diarienummer
[Skriv datum här]	2016-12-31	[Skriv text här]	[Skriv text här]

Revideringar	Vad revideringen avsett
[Skriv datum och §]	[Skriv text här]

1 Sammanfattning

Ett förändrat klimat, en åldrande befolkning och snabbt ökande kulturell mångfald är några av flera aspekter som sannolikt kan påverka riskbilden i Ludvika och Ljusnarsbergs kommuner idag och i framtiden. I riskanalysen redovisats Räddningstjänsten Västerbergslagens olika risker tillsammans med statistik rörande exempelvis insatser under åren 2004-2014.

Två specifika risker utmärker sig i analysen. Trafikolyckor förekommer frekvent och har relativt högt utfall av skadade och omkomna. Bränder i byggnad och i det fria utgör i statistiken en stor andel men genererar ett i sammanhanget försumbart skadeutfall på människor. Detta medför att det skadeförebyggande arbetet bör inriktas mot framförallt trafiksäkerhet vilket kräver att kommunen är drivande i frågor gällande vägar som kommunen och Trafikverket ansvarar för. Det är önskvärt att minska antalet bränder och eventuell skada på egendom.

Beträffande åldersstrukturen visar statistiken att befolkningen har en hög genomsnittsålder och det finns en stor andel människor som är äldre än 55 år och uppåt. Denna utveckling ställer krav på kommunens arbete med att förebygga fallolyckor.

Händelser som kan inträffa till följd av klimatförändringar är exempelvis långa perioder av torka med risk för påföljande bränder, extrem nederbörd med risk för påföljande översvämningar samt stormar med risk för påverkan på främst infrastruktur. Ludvika och Ljusnarsbergs kommuner har haft naturolyckor främst i form av översvämningar/höga flöden och skogsbränder. Sådana händelser kommer sannolikt att öka i omfattning i framtiden.

REMISS 2

Innehåll

1 Sammanfattning 2

2 Inledning 4

2.1 Syfte 4
2.2 Mål 4
2.3 Avgränsningar 4

3 Ludvika och Ljusnarsbergs kommuner 5

3.1 Demografi över ålder 5

4 Riskobjekt 6

4.1 Anläggningar med farlig verksamhet (s.k. 2:4-anläggningar) 6
4.2 Byggnader och anläggningar med stor risk och fara 7
4.3 Hotell och större tillfälliga boenden 7
4.4 Kulturhistoriska byggnader 8
4.5 Vårdanläggningar 8
4.6 Samlingslokaler 9
4.7 Riskutsatta transportleder 10
4.8 Evenemang med förhöjd risk 10
4.9 Övriga risker 10

5 Insatsstatistik 11

6 Risk- och sårbarhetsanalys enligt LSO 13

6.1 Sannolikhetsskala 14
6.2 Konsekvensskala 14
6.3 Risker 15
6.4 Skydd och sårbarheter 16
6.4.1 Skydd, genomförda åtgärder 16
6.4.2 Skydd, planerade åtgärder 16
6.4.3 Sårbarheter 16

7 Kommunal risk- och sårbarhetsanalys 17

1.2 Identifiering och bedömning av risker inom Ludvika kommuns geografiska område 18
7.1.1 Bedömning av riskområden 18
7.1.2 Riskområden i Ludvika kommun 18
7.2 Identifiering och bedömning av risker inom Ljusnarsbergs kommuns geografiska område 19
7.2.1 Bedömning av riskområden 19
7.2.2 Riskområden i Ljusnarsbergs kommun 19

8 Referenser 20

Bilaga 1: ..... Fel! Bokmärket är inte definierat.

REMISS 2

2 Inledning

År 2004 trädde *lag* (2003:778) *om skydd mot olyckor* (LSO) i kraft. Bestämmelserna i lagen syftar till att ge människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor i hela landet, med hänsyn till lokala förhållanden.
Ett förändrat klimat, en åldrande befolkning och snabbt ökande kulturell mångfald är några av flera aspekter som sannolikt kan påverka riskbilden i Ludvika och Ljusnarsbergs kommuner idag och i framtiden. För att hantera en komplex riskbild har kommunerna i uppgift att inför varje mandatperiod anta ett handlingsprogram enligt LSO vars syfte är dels att öka kunskapsnivån i kommunen, dels att förbättra och driva verksamheten inom skydd mot olyckor framåt. I grund och botten är handlingsprogrammet ett kommunalt styrdokument. Vid regeringens presentation av arbetet med LSO fanns målet och förväntningen att "det måste bli färre som dör, färre som skadas och mindre som förstörs".
Enligt 3 kap. 3 och 8 §§ ska handlingsprogrammet beskriva de risker för kommunen som kan leda till räddningsinsatser. Exempel på sådana risker är brand, trafikolycka, utsläpp av farligt ämne, drunkning och översvämning. Detta förutsätter att kommunen identifierar risker samt analyserar och bedömer dem. Den sammantagna riskbilden kan sedan användas som grund för hur kommunen prioriterar och sätter upp mål, planerar den förebyggande verksamheten samt bedömer vilken förmåga kommunen bör ha för att genomföra räddningsinsatser. Riskbilden, vilket presenteras i en riskanalys, är därför ett grundläggande underlag för arbetet som helhet.

2.1 Syfte

Syftet med riskanalysen är att identifiera risker i Ludvika och Ljusnarsbergs kommuner som kan föranleda räddningsinsats enligt 1 kap. §2 LSO och på så vis ligga till grund för kommande handlingsprogram enligt LSO för mandatperioden 2015-2018 .

2.2 Mål

Förbättra och utveckla det skadeförebyggande och skadeavhjälpande arbetet för kommuninnevånarna samt minska olycksrisken på arbetsplatsen Räddningstjänsten Västerbergslagen.

2.3 Avgränsningar

Riskanalysen avser sådana risker och händelser som kan föranleda räddningsinsats enligt 1 kap. §2 LSO. En sammanställning av risker enligt *lag* (2006:544) *om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap* finns även presenterad.
Insatsstatik och risker som redovisas i denna riskanalys gäller enbart Ludvika kommuns och Ljusnarsbergs kommuns geografiska område.
Den insatsstatistik som nyttjats gäller perioden 2004-2014. Statistiken syftar till att identifiera vanligt förekommande olyckor och konsekvensen av dessa.

REMISS

3 Ludvika och Ljusnarsbergs kommuner

Ludvika och Ljusnarsbergs kommuner är varuproducerande kommuner i Dalarnas och Örebro län med drygt 26 300 + 4 900 invånare. Kommunerna har en yta på ca 1648 + 631 km^2 och detta ger sammantaget en befolkningstäthet på 13,72 invånare/km^2. Stora delar av kommunerna täcks av skog och genomkorsas av små och medelstora vägar (Rv66, Rv63, Rv50, Lv245) samt järnväg. Förutom industri- och produktionssektorn finns även vinterturism.

3.1 Demografi över ålder

Beroende på befolkningsstrukturen i kommunen går det ofta att se tendenser till att olika händelsetyper är högre eller lägre frekvent förekommande. En kommun med en högre andel äldre kan exempelvis oftare drabbas av dödsbränder och fallolyckor. Dessa olyckskategorier medför dock sällan räddningsinsats och finns därför inte redovisade i riskanalysen.

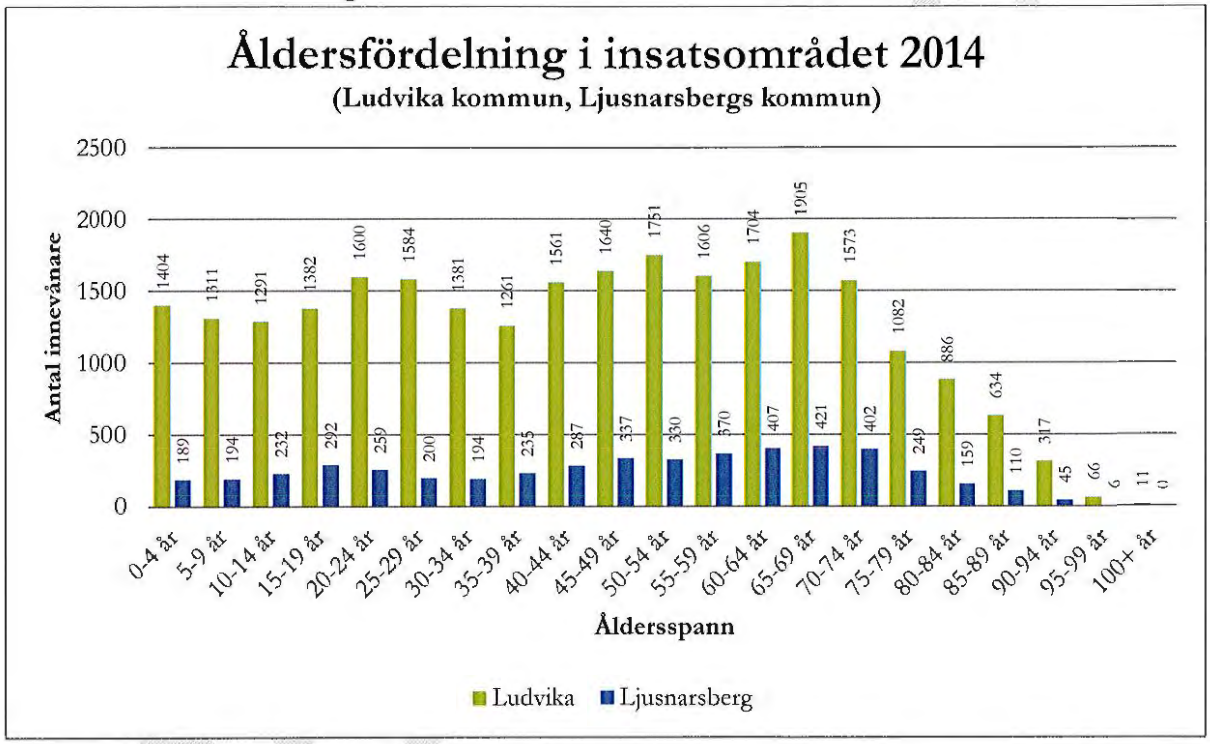

Diagram 1, *Åldersfördelning i Ludvika och Ljusnarsbergs kommuner 2014.*

Av Diagram 1 kan det konstateras att det finns många äldre i kommunerna och personer i åldern 66-75 år är tydligt överrepresenterade i antal. I den ålderskategorin är det också flest omkomna vid bränder sett till nationell statistik.

4 Riskobjekt

Inom Räddningstjänsten Västerbergslagens insatsområde finns ett fåtal objekt som klassas som *farlig verksamhet* av Länsstyrelsen. Dessa listas i Tabell 1.

Inom insatsområdet finns också ett flertal objekt/verksamheter som har förhöjd risk i förhållande till samhället i övrigt. Dessa listas i tabell 2-9 och omfattar:

- Byggnader med stor risk och fara
- Hotell och större tillfälliga boenden
- Kulturhistoriska byggnader
- Vårdanläggningar
- Samlingslokaler
- Riskutsatta transportleder
- Evenemang med förhöjd risk
- Övriga risker

4.1 Anläggningar med farlig verksamhet (s.k. 2:4-anläggningar)

Objekt	Risk	Kommun
Koviksdammen	Dammanläggning. Dammbrott kan innebära fara för allmänheten, miljö och byggnader	Ludvika
Vattrangidammen	Dammanläggning. Dammbrott kan innebära fara för allmänheten, miljö och byggnader	Ludvika
Gällingen	Dammanläggning. Dammbrott kan innebära fara för allmänheten, miljö och byggnader	Ludvika
Västerbergslagen energi AB	Fjärrvärmecentral, produktion och distribution av värme	Ludvika
Impregna	SEVESO-anläggning som impregnerar träprodukter, med stort lager av kreosot.	Ludvika
Alstrom	SEVESO-anläggning som tillverkar papper, med stort lager av gasol.	Ljusnarsberg

Tabell 1, *SEVESO-anläggningar och anläggningar med farlig verksamhet.*

REMISS 2

4.2 Byggnader och anläggningar med stor risk och fara

Objekt	Risk	Kommun
1. ABB	Stor tillverkningsindustri med många anställda.	Ludvika
2. Impregna	SEVESO-anläggning som impregnerar träprodukter.	Ludvika
3. Stri	Tester av högspänningskomponenter	Ludvika
4. Spendrups bryggeri	Stort bryggeri med många anställda, ammoniaklager, brandfarlig vara	Ludvika
5. Drivmedelsanläggningar	I Ludvika och Ljusnarsbergs kommuner kommuner finns ett antal drivmedelsanläggningar med bensin, diesel och etanol.	Ludvika, Ljusnarsberg
6. Kopparbergs bryggeri	Stort bryggeri med många anställda, ammoniaklager, brandfarlig vara	Ljusnarsberg
7. Bångbro Industriområde	Flera mindre tillverkningsindustrier med stor variation.	Ljusnarsberg

Tabell 2, *byggnader och anläggningar med stor risk och fara.*

4.3 Hotell och större tillfälliga boenden

Hotell omfattas normalt av Räddningstjänstens tillsyner enligt LSO och har också särskilda krav avseende brandsäkerhet. Räddningstjänsten strävar efter att de allmänna råd som myndigheterna har tagit fram följs. När någon istället väljer att nyttja lokaler för övernattning som normalt sett är avsedda för annan verksamhet, exempelvis skolsalar, innebär detta en förhöjd risk eftersom skyddsnivån inte är anpassad för detta.

Objekt	Risk	Kommun
8. Grand Hotell	Sovande människor, samlingslokal och alkoholtillstånd	Ludvika
9. Rex Hotell	Sovande människor	Ludvika
10. Säfsen Resort	Skidort	Ludvika
11. Morhagen Hotell	Sovande människor	Ludvika
12. Hotell Stopet	Sovande människor, samlingslokal och alkoholtillstånd	Ludvika
13. Asylboenden	Förtätade boenden, äldre byggnader, risk för anlagd brand	Ludvika, Ljusnarsberg
14. Skolor och bystugor i kommunen	Sovande människor, samlingslokal	Ludvika, Ljusnarsberg
15. Gillersklack	Skid- och friluftsanläggning	Ljusnarsberg
16. Bångbro Herrgård	Sovande människor, samlingslokal och alkoholtillstånd	Ljusnarsberg

Tabell 3, *hotell och större tillfälliga boenden.*

4.4 Kulturhistoriska byggnader

Flertalet av objekten i Tabell 4 har förutom kulturvärde i fastigheten också antikviteter och andra konstföremål som är oersättliga.

Objekt	Risk	Kommun
17. Cassels	Stor mängd människor i samlingslokal, stora kulturhistoriska värden.	Ludvika
18. Brunnsviks folkhögskola	Stor mängd människor i samlingslokal, stora kulturhistoriska värden, asylboende	Ludvika
19. Gammelgården Ludvika	Stor mängd människor i samlingslokal, flera byggnader, stora kulturhistoriska värden.	Ludvika
20. Kyrkor	Stor mängd människor i samlingslokal, stora kulturhistoriska värden.	Ludvika, Ljusnarsberg
21. Träbebyggelse i centrala Kopparberg	Tät träbebyggelse, kulturhistoriska värden	Ljusnarsberg
22. Tingshuset	Stort kulturhistoriskt värde	Ljusnarsberg
23. Stora gården	Flera byggnader, stort kulturhistoriskt värde, sovande människor	Ljusnarsberg

Tabell 4, *byggnader och anläggningar med kulturhistoriskt intresse.*

4.5 Vårdanläggningar

Vårdanläggningar omfattas normalt av Räddningstjänstens tillsyn enligt LSO och har ett relativt högt brandskydd. Minskad personaltäthet och åldrande befolkning samt kommunikationssvårigheter gör dock att problemen vid utrymning kan öka på grund av att personalen själva inte hinner sätta alla i säkerhet. Vårdpersonalens initiala åtgärder kommer därför bli avgörande vid bränder på de anläggningar som redovisas i Tabell 5.

Objekt	Risk	Kommun
24. Ludvika Lasarett	Stort byggnadskomplex med patienter med varierande vårdbehov som behöver hjälp vid utrymning.	Ludvika
25. Granliden	Stort byggnadskomplex. Särskilt boende för äldre. Assistans med utrymning kan behövas.	Ludvika
26. Solgärde äldreboende	Stort byggnadskomplex. Särskilt boende för äldre och flyktingbarn. Assistans med utrymning kan behövas.	Ludvika
27. Solsidan	Stort byggnadskomplex. Särskilt boende för äldre samt förskola. Assistans med utrymning kan behövas.	Ludvika
28. Ängsgården	Särskilt boende för äldre, assistans med utrymning kan behövas. Boende i egna lägenheter.	Ludvika
29. Skogen demensboende	Särskilt boende för äldre, assistans med utrymning kan behövas.	Ludvika

REMISS

30. Milan Serviceboende	Särskilt boende för äldre, assistans med utrymning kan behövas. Boende i egna lägenheter.	Ludvika
31. Säfsgården	Särskilt boende för äldre, assistans med utrymning kan behövas.	Ludvika
32. Biskopsgården	Särskilt boende för äldre, assistans med utrymning kan behövas.	Ludvika
33. Kvarngatan	Särskilt boende för äldre, assistans med utrymning kan behövas. Boende i egna lägenheter.	Ludvika
34. Gruppboenden	Det finns flera gruppboenden enligt LSS eller HVB. Assistans med utrymning kan behövas.	Ludvika, Ljusnarsberg
35. Solgården	Särskilt boende för äldre, assistans med utrymning kan behövas. Boende i egna lägenheter.	Ljusnarsberg
36. Koppargården	Särskilt boende för äldre, assistans med utrymning kan behövas.	Ljusnarsberg
37. Rällsögården	Behandlingshem för missbrukare, inlåsta patienter finns.	Ljusnarsberg

Tabell 5, *anläggningar för patienter med varierande vårdbehov.*

4.6 Samlingslokaler

För lokaler där fler än 150 personer får vistas samtidigt ställs högre krav på brandskyddet i byggprocessen. Bland annat krävs särskilda ytskikt, viss bredd på utrymningsvägar liksom utrymningslarm. Risk finns dock fortfarande att alla människor inte hinner sätta sig i säkerhet innan kritiska förhållanden uppstår. Alkoholkonsumtion och lokalernas beskaffenhet kan utgöra exempel som medför att särskilda krav kan ställas på vissa evenemang.

Objekt	Risk	Kommun
38. Folkets Hus Ludvika	Stor mängd människor, evenemang med alkoholtillstånd.	Ludvika
39. Sporthallen Ludvika	Stor mängd människor, sportevenemang.	Ludvika
40. ABB Hallen	Stor mängd människor, sportevenemang.	Ludvika
41. Gallerian Ludvika	Stor mängd människor, varierande typ av verksamhetstyper, bland annat med alkoholtillstånd	Ludvika
42. Nöjeslokaler	Ett flertal nöjeslokaler med större mängd gäster och alkoholtillstånd	Ludvika, Ljusnarsberg
43. Skäret Teaterlokal	Stor mängd människor i samlingslokal, särskilda krav på evenemang.	Ljusnarsberg

Tabell 6, *större samlingslokaler.*

PUBLIS

4.7 Riskutsatta transportleder

Objekt	Risk	Kommun
44. Riksväg 26	Farligt gods och tung trafik, trafik till skidorter	Ludvika
45. Riksväg 66	Farligt gods och tung trafik, trafik till skidorter, arbetspendling	Ludvika
46. Länsväg 245	Farligt gods och tung trafik, trafik till skidorter	Ludvika
47. Riksväg 50	Farligt gods och tung trafik, arbetspendling	Ludvika, Ljusnarsberg
48. Järnväg	Persontrafik och farligt gods.	Ludvika, Ljusnarsberg
49. Riksväg 63	Farligt gods och tung trafik.	Ljusnarsberg
50. Länsväg 792	Farligt gods och tung trafik.	Ljusnarsberg

Tabell 7, *riskutsatta vägar och järnvägar.*

4.8 Evenemang med förhöjd risk

Objekt	Risk	Kommun
51. Ludvika festen	Mycket folk, sämre trafiksituation i centrala Ludvika.	Ludvika
52. Grängesbergs marknad	Mycket folk, sämre trafiksituation i centrala Grängesberg.	Ludvika
53. Svenska Rallyt	Mycket folk, sämre trafiksituation i centrala Fredriksberg och anslutande vägar.	Ludvika
54. Kopparbergs marknad	Mycket folk, sämre trafiksituation i centrala Kopparberg.	Ljusnarsberg

Tabell 8, *evenemang med förhöjd risk.*

4.9 Övriga risker

Objekt	Risk	Kommun
1. Båtliv Väsman och Ljusnaren	Mindre småbåtshamn, aktiviteter på sjön.	Ludvika, Ljusnarsberg
2. Centrumbebyggelse i Ludvika och Kopparberg	Tät bebyggelse	Ludvika, Ljusnarsberg
3. Översvämningsrisk	I insatsområdet har översvämning förekommit, viss beredskap finns.	Ludvika, Ljusnarsberg
4. Avslutad gruvverksamhet	Obevakade gruvhål finns i området. Dessa har personer ramlat ned i.	Ludvika, Ljusnarsberg
5. Anlagd brand	Anlagda bränder har förekommit i insatsområdet.	Ludvika, Ljusnarsberg

Tabell 9, *övriga risker i insatsområdet.*

5 Insatsstatistik

Nedan redovisas Räddningstjänsten Västerbergslagens övergripande statistik. Data avser enbart inträffade händelser i Räddningstjänsten Västerbergslagens geografiska område.
43% av alla larm är **automatlarm/fellarm**. Dessa räknas inte med i den fortsatta analysen för att ge rättvisande procentsatser. Automatlarm har ökat markant de senaste åren men orsaken till detta är osäkert. Mängden automatlarm/fellarm är indirekt ett problem eftersom förtroendet för larmfunktionen på längre sikt riskerar att undergrävas. Förändringen gör det angeläget att följa upp och hitta förklaringar till att antalet automatlarm ökat de senaste åren.

Larmkategori	Total	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Medel	Trend
Brand i byggnad	***568***	44	42	82	64	48	47	58	54	45	39	45	52	
Brand ej i byggnad	***592***	67	51	89	67	69	45	35	40	32	48	49	54	
Trafikolycka	***759***	74	43	80	82	86	59	79	67	57	69	63	69	
Automatlarm ej brand/gas	***2 087***	213	145	175	157	167	216	193	215	156	201	249	190	
IVPA	***1 319***	43	62	115	168	162	182	179	81	97	102	128	120	
Övrigt	***731***	*119*	*42*	*56*	*69*	*70*	*67*	*71*	*71*	*60*	*52*	*54*	*66*	
Summa	***4 737***	***517***	***323***	***482***	***439***	***440***	***434***	***436***	***447***	***350***	***409***	***460***	***431***	

Tabell 10, *översiktlig statistik åren 2004-2014 fördelat på de huvudsakliga larmkategorierna.*

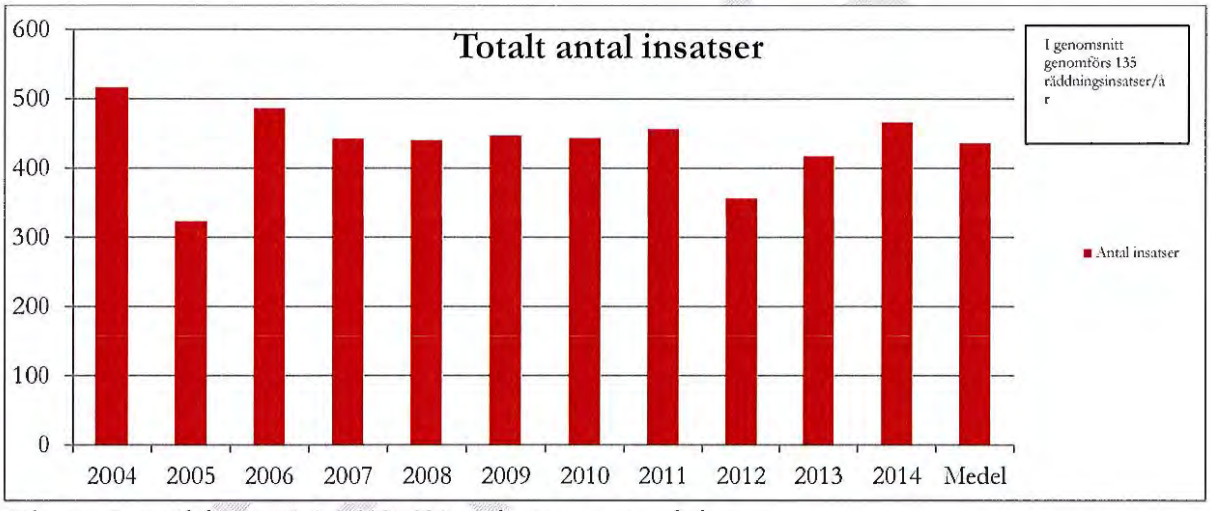

Diagram 2, *översiktlig statistik åren 2004-2014 med summan av genomförda insatser.*

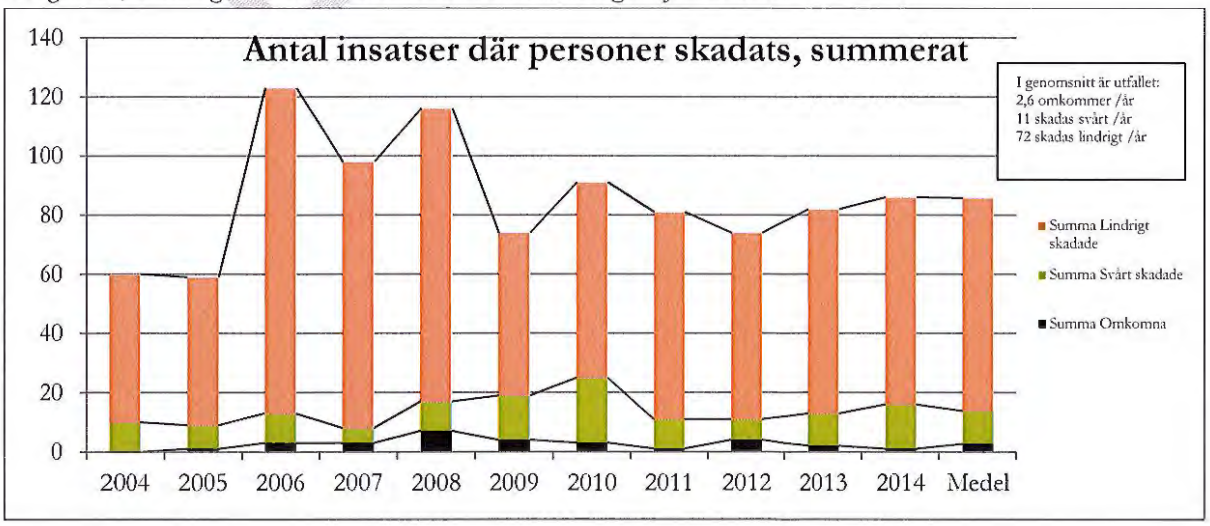

Diagram 3, *översiktlig statistik åren 2004-2014 med summan av skadeutfallet i samband med insatser.*

Trafikolyckor 2004-2014 utgör 29% av alla larm och genererar 91% av alla personskador. Skadeutfallet i detalj (av de 91%) utgörs av 55% av samtliga omkomna, 84% av samtliga svårt skadade och 93% av samtliga lättare skadade.

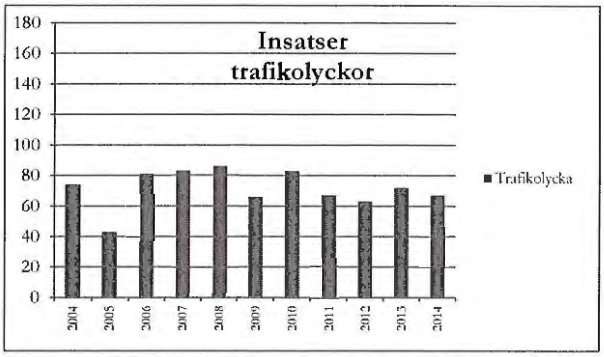

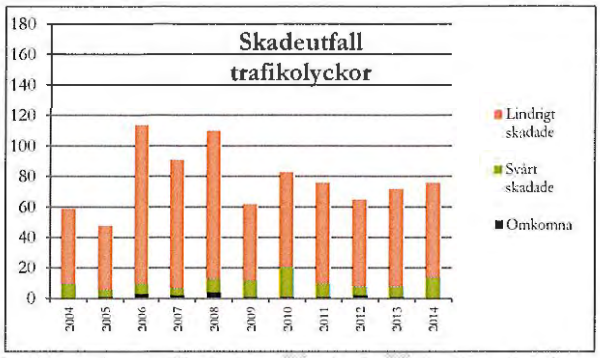

Diagram 4, Diagram 5: översiktlig statistik åren 2004-2014. Graferna visar trafikolyckor och skadeutfallet i samband med dessa.

Brand i byggnad 2004-2014 utgör 21% av alla larm och genererar 4% av alla personskador. Skadeutfallet i detalj (av de 4%) utgörs av 17% av samtliga omkomna, 3% av samtliga svårt skadade och 4% av de samtliga lättare skadade.

Brand ej i byggnad 2004-2014 utgör 22% av alla larm och genererar 1% av alla personskador. Skadeutfallet i detalj (av den 1%) utgörs av 0% av samtliga omkomna, 2% av samtliga svårt skadade och 0% av de samtliga lättare skadade.

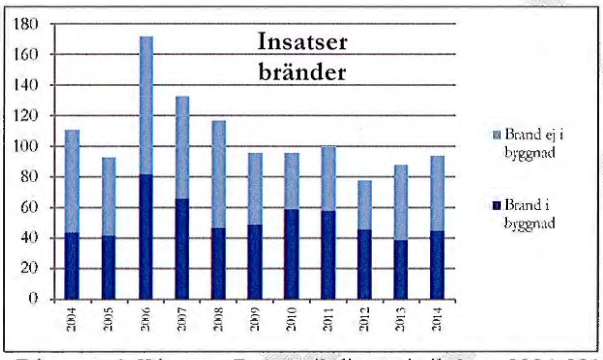

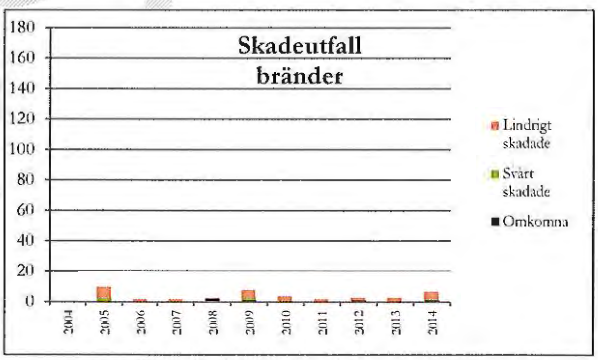

Diagram 6, Diagram 7, översiktlig statistik åren 2004-2014. Graferna visar brandbekämpningsinsatser och personskador i samband med dessa.

6 Risk- och sårbarhetsanalys enligt LSO

I analys av statistik har först en grovanalys genomförts där antalet insatser och antalet personskador lyft fram några händelsetyper, se Diagram 8 och Diagram 9. Brand och trafikolyckor är de som utmärker sig. Dessa händelser har sedan analyserats mer ingående och resultaten redovisas i Tabell 13 och Diagram 10.

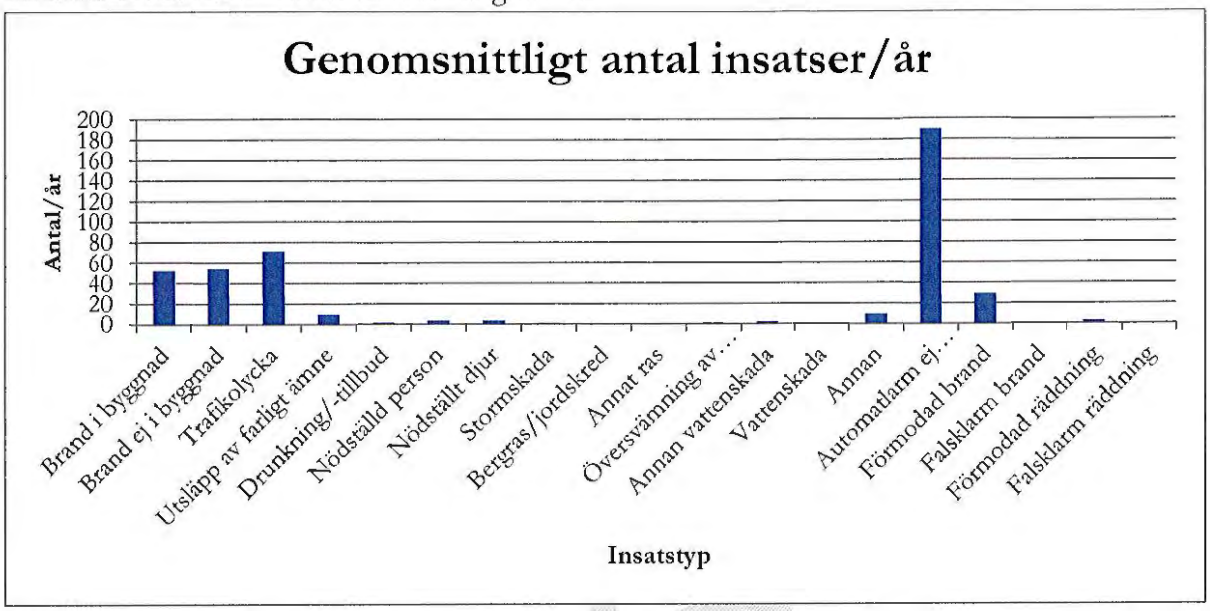

Diagram 8, *medelantal insatser/år baserat på statistik åren 2004-2014.*

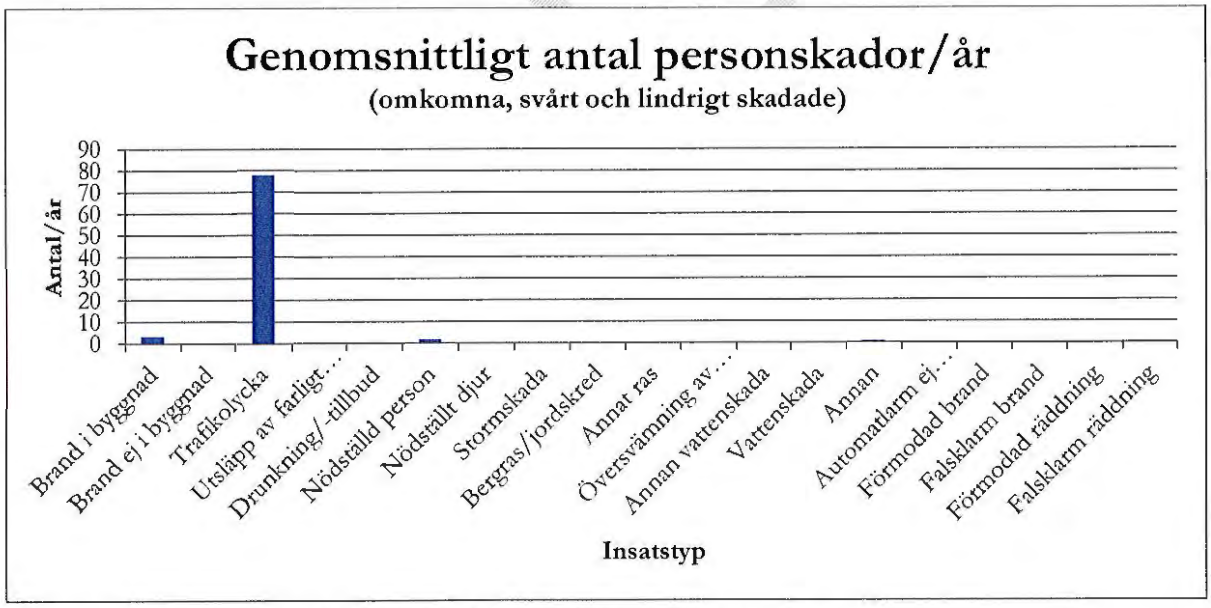

Diagram 9, *medelantal personskador/år med dödsfall, svårt och lindrigt skadade summerat.*

6.1 Sannolikhetsskala

Vid bedömning av sannolikhet för utfall av hot nyttjas en sannolikhetsskala i 10 steg med fem benämningar. Sannolikheten bedöms främst utifrån historiskt inträffade händelser, men i enskilda fall kan annan bedömningsgrund nyttjas, t.ex. förmodad livslängd och felfunktionsfrekvens på teknisk apparatur.

Benämning	Nivå	Utfallsfrekvens
Sannolik	10	Inträffar dagligen
	9	
Trolig	8	Inträffar varje vecka
	7	
Möjlig	6	Inträffar varje månad
	5	
Tvivelaktig	4	Inträffar varje år
	3	
Osannolik	2	Inträffar vart 10 år
	1	

Tabell 11, *Sannolikhetsskala.*

6.2 Konsekvensskala

Vid bedömning av konsekvens nyttjas en konsekvensskala i 10 steg med fem benämningar. I Bilaga 1 finns hela skalan med riktvärden för de utsatta skyddsvärda tillgångarna: Liv&hälsa, Materiella värden, Miljö/natur, Immateriella värden. Inom kategorin skydd av samhällsviktig verksamhet/förmåga&kapacitet har ingen bedömning gjorts av Räddningstjänsten Västerbergslagen men den övergripande kommunala analysen har förenklats och ingår under en egen rubrik.

Benämning	Nivå
Synnerligen allvarlig	10
	9
Allvarlig	8
	7
Kännbar	6
	5
Lindrig	4
	3
Försumbar	2
	1

Tabell 12, *Förenklad konsekvensskala.*

REMISS 2

6.3 Risker

De största riskerna baserat på sammanvägd sannolikhet och konsekvens har listats och framgår nedan.

Trafikolyckor: händelsen trafikolycka är sannolik (ca 1,5 olycka/vecka), sannolikhet för skada på människa mycket hög, och konsekvensen av skada på människa är kännbar. Detta ger en hög risk.

Brand i byggnad: händelsen brand i byggnad är trolig (ca 1 brand/vecka), sannolikhet för skada på människa låg, men konsekvensen av skada på människa kännbar. Detta ger en hög risk.

Brand ej i byggnad: händelsen brand ej i byggnad hög är trolig (ca 1 brand/vecka), sannolikhet för skada på människa låg, och konsekvens av skada på egendom och miljö lindrig. Detta ger en medelhög risk.

Skada/händelse:	Hot mot:	Sannolikhet	Konsekvens
1. Trafikolyckor	Liv&hälsa, miljö	9: Sannolik	6: Kännbar
2. Brand i byggnad	Liv&hälsa, egendom, miljö	8: Trolig	5: Kännbar
3. Brand ej i byggnad	Egendom, miljö	8: Trolig	4: Lindrig
4. Drunkningsolyckor	Liv&hälsa	3: Tvivelaktig	6: Kännbar

Tabell 13, *Prioriterade risker i insatsområdet*

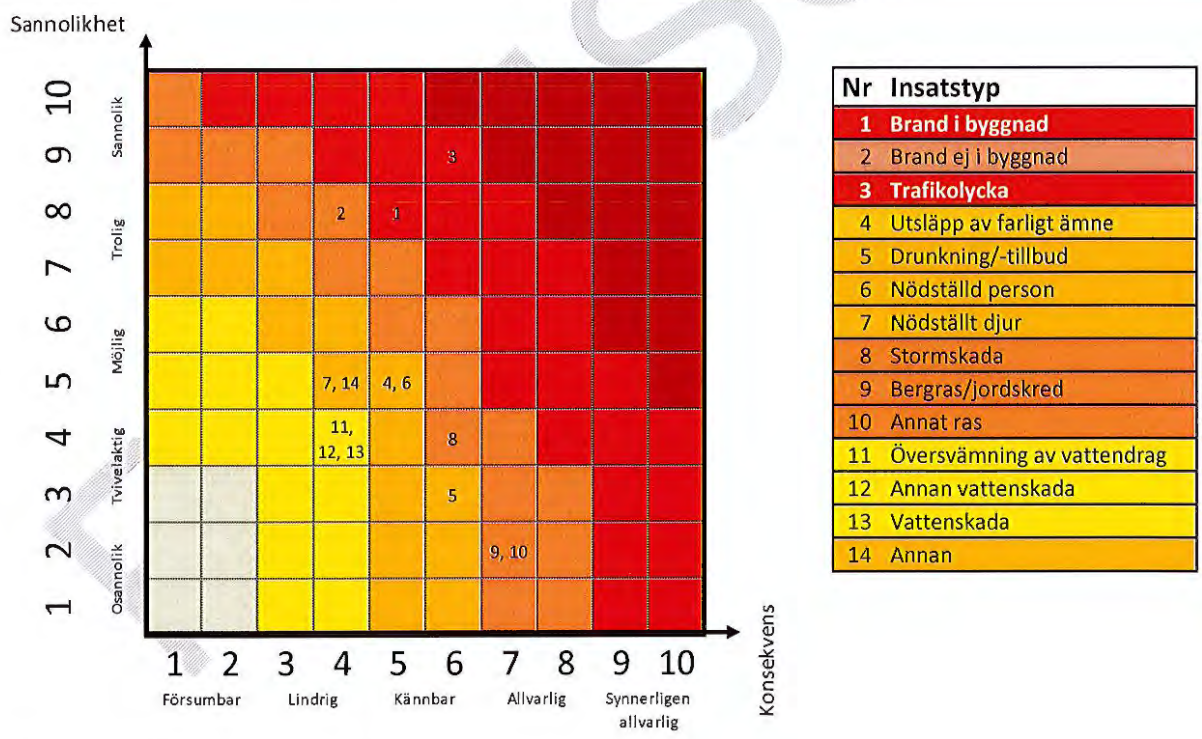

Diagram 10, *Riskmatris och nummer för insatstyper.*

6.4 Skydd och sårbarheter

6.4.1 Skydd, genomförda åtgärder

Skada/händelse	Åtgärd
1. **Trafik-olyckor**	Stor mängd materiel för trafikolyckor införskaffad, fordonspark anpassad. Övningar i losstagning, m.m. genomförs.
2. **Brand i byggnad**	Materiel för släckarbete hålls uppdaterad, fordonspark anpassad. Övningar i rökdykning, släckteknik, m.m. genomförs.
3. **Brand ej i byggnad**	Materiel för släckarbete hålls uppdaterad, fordonspark anpassad Övningar i materielkännedom, skogsbrandsbekämpning m.m. genomförs.
4. **Drunknings-olyckor**	Materiel för ytvattenlivräddning hålls uppdaterad. Övningar i ytvattenlivräddning, islivräddning m.m. genomförs. Avtal med Rättvik och Falun finns gällande vattendykresurs.

Tabell 14, *Genomförda åtgärder för att öka skyddet mot identifierade risker*

6.4.2 Skydd, planerade åtgärder

Skada/händelse	Åtgärd
1. **Trafik-olyckor**	Rapportering förbättras och kartläggning av inträffade olyckor planeras. Materiel och fordon hålls uppdaterade. Relevanta övningar genomförs kontinuerligt.
2. **Brand i byggnad**	Materiel och fordon hålls uppdaterade samt anpassas vid behov till förändrad risk. Relevanta övningar genomförs kontinuerligt.
3. **Brand ej i byggnad**	Materiel och fordon hålls uppdaterade. Relevanta övningar genomförs kontinuerligt.
4. **Drunknings-olyckor**	Materiel och fordon hålls uppdaterade samt anpassas vid behov till förändrad risk. Relevanta övningar genomförs kontinuerligt.

Tabell 15, *Planerade åtgärder för att öka skyddet mot identifierade risker*

6.4.3 Sårbarheter

Övergripande sårbarheter som finns är:

- ***Bemanning/rekrytering:*** Under längre tid har det varit svårt att rekrytera och behålla räddningspersonal i beredskap (deltid). Informations och rekryteringskampanjer pågår kontinuerligt
- ***Sambandsmedel:*** Ekonomiska prioriteringar har gjort att tillräckligt antal RAKEL-enheter inte kunnat införskaffas. Bristen tillgodoses genom att nyttja äldre sambandsmedel, men som har kortare räckvidd och som kan påverka genomförandet av insatser.
- ***Övningsområde:*** I nuläget finns inget eget övningsområde för genomförande av varm rökdykning och liknande övningar. Utredning om nytt övningsfält pågår, lagkrav tillgodoses genom att nyttja Smedjebackens övningsområde.

Inga övriga specifika sårbarheter för de identifierade riskerna har hittats.

7 Kommunal risk- och sårbarhetsanalys

Arbetet med lokal risk- och sårbarhetsanalys i kommunen ska bidra till att bygga och upprätthålla ett robust, tryggt och säkert samhälle. Vidare är risk- och sårbarhetsanalysen ett viktigt underlag för åtgärder som syftar till att förebygga de identifierade extraordinära händelserna och stärka beredskapen inför dessa. Analysen skall utöver detta bidra till en ökad medvetenhet om de regionala riskerna och dess konsekvenser.
För Räddningstjänsten Västerbergslagen har respektive ingående kommun upprättat en egen kommunal risk- och sårbarhetsanalys. Sammanställningar av dessa presenteras i riskmatriser, se Tabell 16 och Tabell 17 där de olika riskerna värderats utifrån sannolikhet och konsekvens.

REMISS 2

1.2 Identifiering och bedömning av risker inom Ludvika kommuns geografiska område

7.1.1 Bedömning av riskområden

Riskområden i matrisen är resultatet av genomförd riskanalys. Bedömningen utgår från sannolikhet, konsekvens och risk. Riskområdena är markerade med färgfält i matrisen och har följande benämning: mycket hög risk, hög risk, medelhög risk, låg risk samt mycket låg risk.

7.1.2 Riskområden i Ludvika kommun

Nedan presenteras riskområden i kommunen. Numreringen återkommer i matrisen nedan.

Sjukdomsrelaterade risker

1. Allvarlig smitta, epidemi/pandemi
2. Epizooti/Zoonos
3. Livsmedel

Antagonistiska hot och social oro

4. Sabotage mot viktiga anläggningar
5. Social risk
6. Utanförskap

Teknisk infrastruktur och försörjningssystem

7. El- och värmeförsörjning
8. Kärnteknisk olycka
9. Telekommunikation och IT-stöd
10. Olyckor vid transport av farligt gods genom tättbebyggt område
11. VA-försörjning
12. Stor brand

Naturolyckor

13. Dammbrott
14. Extrema väderförhållanden
15. Miljöolyckor
16. Ras och skred
17. Översvämning

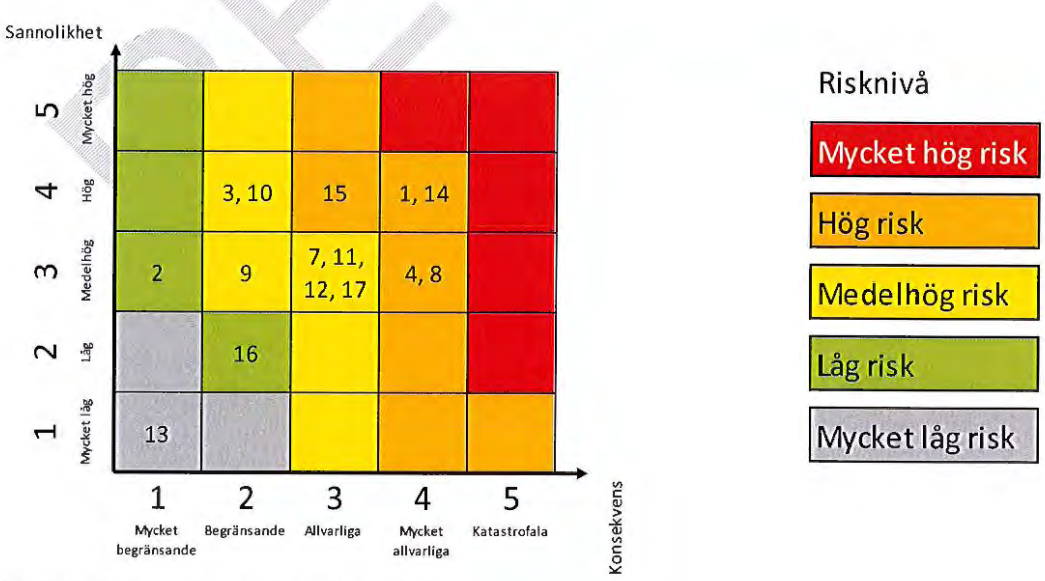

Tabell 16, *Riskmatris och risknivåer för Ludvika kommun.*

PREMISS 2

7.2 Identifiering och bedömning av risker inom Ljusnarsbergs kommuns geografiska område

7.2.1 Bedömning av riskområden

Riskområden i matrisen är resultatet av genomförd riskanalys. Bedömningen utgår från sannolikhet, konsekvens och risk. I analysen ingår även en skattning av osäkerheten hos respektive risk. Riskområdena är markerade med färgfält i matrisen.

7.2.2 Riskområden i Ljusnarsbergs kommun

Nedan presenteras riskområden i kommunen. Numreringen återkommer i matrisen nedan.

Nr	Risk	Osäkerhets-bedömning	Nr	Risk	Osäkerhets-bedömning
1	Värmebölja	Låg	14	Händelse på annan plats med stora konskevenser för kommunen	Hög
2	Storm	Låg	15	Dammbrott	Medel
3	Snöoväder	Låg	16	Störningar i dricksvatten-försörjning och avlopps-system	Låg
4	Översvämning	Medel	17	Störningar i livsmedels-försörjning	Hög
5	Skyfall	Medel	18	Störningar i finansiella system	Hög
6	Ras och skred	Låg	19	Störningar i elektroniska kommunikationer	Medel
7	Skogsbrand	Låg	20	Störningar i värmeförsörjningen	Låg
8	Åska	Låg	21	Störningar i drivmedels-försörjningen	Låg
9	Utsläpp från farliga anläggningar	Medel	22	Störningar i transporter	Medel
10	Farlig godsolycka	Medel	23	Vansinnesdåd och pågående dödligt våld	Medel
11	Allvarlig händelse i publikt område	Medel	24	Social oro	Medel
12	Stor trafikolycka (tåg/väg/flyg/båt)	Hög	25	Pandemi/epidemi	Låg
13	Brand i särskilda objekt	Hög	26	Epizooti och zoonos	Medel

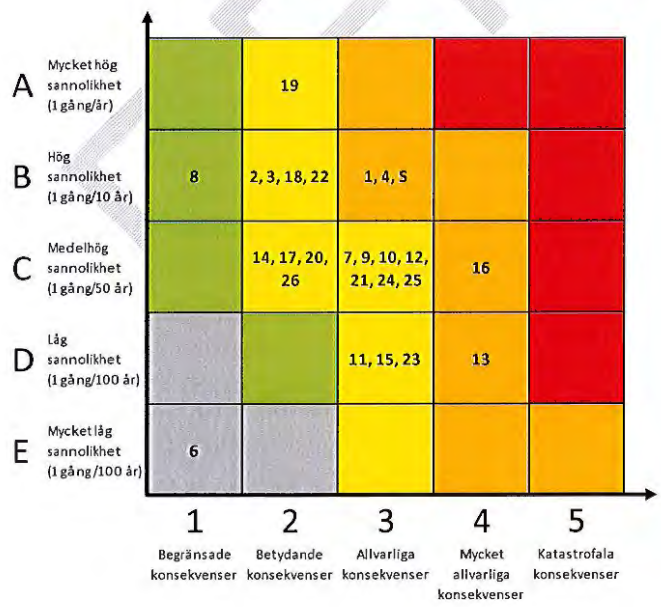

Tabell 17 *Riskmatris för Ljusnarsbergs kommun.*

8 Referenser

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), 2011, "Vägledning för kommunala handlingsprogram"
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap statistikdatabas "IDA"
Risk och sårbarhetsanalys för Ljusnarsbergs kommun 2015-2019
Risk och sårbarhetsanalys för Ludvika kommun 2014

REMISS 2

Underbilaga 1

Konsekvensskala vid enskild händelse

Benämning	Nivå	Innebörd **Liv/Hälsa**	Innebörd **Materiella värden**	Innebörd **Miljö/natur**	Innebörd **Immateriella värden**
Synnerligen allvarlig	**10**	>10 döda många allvarligt skadade.	Tekniska installationer eller lös materiel har blivit fullständigt förstörd, som är unik i sitt slag internationellt	Miljöfarligt utsläpp till recipient med permanent skada eller skada som kan återställas inom några år genom aktiv insats.	Världsarv totalförstört
	9				
Allvarlig	**8**	>1 döda >10 allvarligt skadade många lindrigt skadade.	Tekniska installationer eller lös materiel har blivit fullständigt förstörd, som är unik i sitt slag nationellt.	Miljöfarligt utsläpp till recipient med skada som återhämtas automatiskt inom några år eller som kan återställas inom några månader genom aktiv insats.	Nationellt kulturarv eller nationellt religiöst centra totalförstört
	7				
Kännbar	**6**	Enstaka dödsfall >1 allvarligt skadad >10 lindrigt skadade.	Tekniska installationer eller lös materiel har blivit fullständigt förstörd, som är unik i sitt slag regionalt.	Miljöfarligt utsläpp till recipient med skada som återhämtas automatiskt inom några månader eller som kan återställas inom några veckor genom aktiv insats.	Nationellt kulturarv eller nationellt religiöst centra påverkat
	5				
Lindrig	**4**	Enstaka allvarligt skadade >1 lindrigt skadade.	Tekniska installationer eller lös materiel har blivit fullständigt förstörd, som är unik i sitt slag i verksamheten.	Miljöfarligt utsläpp till recipient med skada som återhämtas automatiskt inom några veckor eller som kan återställas inom några dagar genom aktiv insats.	Q-märkt byggnad eller mindre religiöst centra totalförstörd
	3				
Försumbar	**2**	Enstaka lindrigt skadad.	Tekniska installationer eller lös materiel har blivit fullständigt förstörd, som är unik i sitt slag på avdelningen.	Miljöfarligt utsläpp till recipient med skada som återhämtas automatiskt inom några dagar.	Q-märkt byggnad eller mindre religiöst centra påverkad
	1				

Bilaga 2

Prestationsmål, sammanställning.

Prestationsmål 1: Räddningstjänsten ska årligen uppdatera minst 20% av befintliga objektskort.	6
Prestationsmål 2: Räddningstjänsten ska årligen gå igenom samtliga insatsplaner och vid behov uppdatera dessa.	6
Prestationsmål 3: Räddningstjänsten ska skriva insatsrapporter. För de insatser som inneburit fara för liv, egendom eller miljö ska fältet "utvärdering av räddningsinsats" innehålla relevant information i samtliga berörda rapporter.	7
Prestationsmål 4: Räddningstjänsten ska årligen analysera upprättad och insamlad data i syfte att vid behov revidera riskanalysen.	7
Prestationsmål 5: Räddningstjänsten ska informera skorstensfejare om relevanta brandtillbud. Vid insats mot sotbrand ska skorstensfejare informeras inom 24 tim.	7
Prestationsmål 6: samtlig personal i arbetsledande ställning ska genomföra minst en ledningsövning varje år.	8
Prestationsmål 7: Heltidsstyrkan i Ludvika ska årligen besöka 50% av alla objekt för vilka objektskort finns. Deltidsstyrkor ska årligen besöka 50% av alla objekt för vilka objektskort finns i egen insatszon.	9
Prestationsmål 8: samtliga insatsgrupper ska årligen öva samtliga standardrutiner som finns framtagna.	9
Prestationsmål 9: samtliga grupper ska årligen uppfylla kraven för insats- och materielövningar och som beskrivs i övningskatalogen.	9
Prestationsmål 10: samtlig utryckningspersonal ska årligen uppfylla kraven för sjukvårdsutbildningar/repetitioner och som beskrivs i övningskatalogen.	9
Prestationsmål 11: räddningstjänsten ska årligen tillhandahålla 100% av kommunernas efterfrågade utbildningsvolym.	10
Prestationsmål 12: Räddningstjänsten ska utföra tillsyner enligt tillsynsplanen vilken tar sin utgångspunkt i riskanalys av insatsområdet.	11
Prestationsmål 13: Räddningstjänsten ska årligen följa upp 95 procent av verksamheterna som vid tillsyn förelagts att vidta åtgärder för att uppnå ett skäligt brandskydd.	11
Prestationsmål 14: Räddningstjänsten ska årligen sammanställa dokumentation från genomförda tillsyner i syfte att vid behov revidera tillsynsplanen, riskanalysen eller arbetsmetodiken.	11
Prestationsmål 15: Räddningstjänsten ska årligen revidera upprättad förteckning över, och identifiera nya, objekt som omfattas av krav på skriftlig redogörelse.	11
Prestationsmål 16: räddningstjänsten ska i samband med tillsyn ha tillgång till skriftlig redogörelse för aktuellt objekt om så krävs.	11
Prestationsmål 17: Skolprojektet förebyggande brandskydd från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap för 6-åringar (förskoleklass) samt årskurs 2 och 5 ska genomföras varje år i alla grundskolor. Målet utgör även Ludvika kommuns övergripande mål.	12
Prestationsmål 18: Räddningstjänsten ska erbjuda minst 10 elever praktik för årskurs 8 eller 9 avseende teori och praktiska övningar under en vecka (PRAO). Målet utgör även Ludvika kommuns övergripande mål.	12
Prestationsmål 19: Räddningstjänsten ska årligen i samband med skolprojekt i åk 5 informera om vattensäkerhet.	12
Prestationsmål 20: Räddningstjänsten ska erbjuda elever i gymnasieskolan livräddningsövningar två gånger per år och skola. Målet utgör även Ludvika kommuns övergripande mål.	12
Prestationsmål 21: Rengöring (sotning) och brandskyddskontroll ska utföras på alla fristade objekt enligt de intervall som beslutats.	12
Prestationsmål 22: Första räddningsenhet vid heltidsstyrka ska vid normal beredskap, i fordon, kvittera larm så snabbt som möjligt dock längst inom 90 sekunder.	21
Prestationsmål 23: Första räddningsenhet vid deltidsstyrka ska vid normal beredskap, i fordon, kvittera larm så snabbt som möjligt dock längst inom 5 minuter.	21

Bilaga 3

Kommunfullmäktiges kommunövergripande mål i Ludvika samt räddningstjänstens aktiviteter för att nå målen

Mål	Mått	Aktivitet för räddningstjänsten	Mätvärde	Sammarbetspartner
Ett av landets bästa skolkommuner	Kommunranking för genomsnittligt meritvärde åk 9	Erbjuda praktik för årskurs 9. Teori och praktiska övningar under en vecka.	8 elever	Skolan
	Kommunranking för genomsnittlig betygspoäng gymnasiets åk 3	Livräddningsövningar i för gymnasieskolans elever	2 ggr	Skolan
En bra kommun att växa upp i	Andel ungdomar med framtidstro	Engagera grupper (även deltid) till en ungdomsbrandkår. Lär ut HLR, defillibrator, brandövningar mm.	8 ggr	Internt
	Andel ungdomar med möjl. att påverka de som bestämmer i kommunen	Ungdomsgruppen kan även delta i olika diskussionsforum med idéer och beslut som ska fattas.	8 ggr	Kommunledning
	Andel ungdomar som har upplevt otrygga situationer	Skolprojekt för årskurs 2 och 5 som handlar om brandsäkerhet, HLR mm.	Alla grundskolor i kommunen	Skolan
	Andel öppet arbetslösa unga vuxna	Prova-på-dagar för att väcka intresse för yrket	2 ggr	Arbetsförmedlingen
En tillväxt-kommun	Antal invånare	Rekrytera utanför Ludvika	X rekryteringar	Internt/personaladmin
		Annonsera tjänster i rikstidningar	Vid x rekryteringar	Internt/personaladmin
	Antal nybyggda bostäder	Snabb handläggning, bra bemötande och "se möjligheterna" - ger bra marknadsföring och medborgarna vill bygga mer	Mäts via SBA enkät	Samhällsbyggnads-förvaltningen
	Andel invånare och företag med tillgång till snabbt bredband	Omvärldsbevaka hur vi nyttjar ex installationen för brandskydd via fiberöverföring.	1 gång	IT

REMISS

	Företagens nöjdhet med kommunens service	Internutbilda vår personal i kunskap, bemötande, bra service	Stående utbildning 1 g	Internt
	Andel öppet arbetslösa vuxna	Prova - på-dagar för att väcka intresse för yrket.	2 ggr	Arbetsförmedlingen
En bra kommun att leva i	Invånarnas nöjdhet med att bo och leva i kommunen	Se och synas - bjuda in allmänheten till informationsträffar i byarna.	8 träffar	Internt
		Förbättra och tydliggöra hemsidan för Ludvika kommun.	Revidera 2 ggr	Internt/IT
	Invånarnas nöjdhet med kommunens bemötande o tillgänglighet	Tillgänglighet - utbilda medarbetarna i baskunskap kring frågor som allmänheten har. (måste veta hur vi svarar på olika frågor kring ex hantering vid majbrasa)	Internutbildning /information 2 ggr	Internt
	Invånarnas nöjdhet med kommunen som en trygg o säker plats att bo på	Revidera de delar av kommunens hemsida som berör räddningstjänsten	Revidering av hemsidan 2 ggr	Internt/IT
		Öppet hus på stationerna.	1 g	Internt
En miljövänlig kommun	Andel hushållsavfall som återvinns	Vi ordnar själva sorteringen och föregår med gott exempel.	Rond 1 g.	Internt
	Andel ekologiska livsmedel i kommunorganisationen	Ekologiskt kaffe och te på stationerna	100%	Internt/upphandlingen
	Koldioxidutsläpp från kommunorganisationens bilresor, ton per årsarbetare	Vissa möten via webben eller videokonferens, för att minska bilåkandet	möten	Internt/IT
	Energianvändning i kommunorganisationens lokaler, kWh per m2	Rondering på brandstationen Ludvika innan nattvila	Varje dag	Internt

REMISS